

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΝΟΜΟΣ 5383/1932
«ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟ ΑΥΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ»
ΩΣ ΟΥΤΟΣ ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΣΑΦΩΣ ΟΡΙΖΟΜΕΝΑ
ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 44 ΠΑΡΑΓ. 1 Ν. 590/1977

ΑΘΗΝΑΙ 1999

ΝΟΜΟΣ 5383/1932
«ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟ ΑΥΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ»
ΩΣ ΟΥΤΟΣ ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΣΑΦΩΣ ΟΡΙΖΟΜΕΝΑ
ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 44 ΠΑΡΑΓ. 1 Ν. 590/1977

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΝΟΜΟΣ 5383/1932

«ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟ ΑΥΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ»

ΩΣ ΟΥΤΟΣ ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΣΑΦΩΣ ΟΡΙΖΟΜΕΝΑ
ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 44 ΠΑΡΑΓ. 1 Ν. 590/1977

ΑΘΗΝΑΙ 1999

II. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Δικονομία.

1. Ὁ νόμος 5383/1932 «περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ τῆς πρό αὐτῶν διαδικασίας».

Ἄρθρον 1

Περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων ἐν γένει.

Πρὸς διατήρησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας καὶ πρὸς τιμωρίαν τῶν ὑποπεσόντων εἰς παράπτωμα ὡς πρὸς τὰ χρεῖα καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ἐπαγγελίας αὐτῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν καθίστανται τὰ ἑξῆς Ἐκκλησιαστικά Δικαστήρια.

α) Ἐπισκοπικά Δικαστήρια.

β) Τὰ Συνδικά Δικαστήρια, πρωτοβάθμιον καὶ δευτεροβάθμιον.

γ) Τὰ διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστήρια, πρωτοβάθμιον καὶ δευτεροβάθμιον.

δ) Τὸ διὰ τοὺς Συνδικοὺς Δικαστήριον.

«Κληρικοί» ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ παρόντος νόμου λογίζονται οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ πρεσβύτεροι, οἱ διάκονοι καὶ οἱ ὑποδιάκονοι.

Ἐν τοῖς «μοναχοῖς» περιλαμβάνονται καὶ αἱ μονάστρια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΑΠΟΝΟΜΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ).

Διαμαντῆ Ἀρχοντίας, Πορίσματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῶν ἐτῶν 1982-1983, Χριστιανός 1984, σ. 160 ἑξ. (171 ἐπ.).
Βαβούσκου σ. 365 ἐπ. Θεοδώρου, Ἡ ἐκκλησιαστικὴ δικαιοσύνη καὶ τὸ παραδεκτὸν τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ὑπὸ τοῦ Σ.τ.Ε. κατ' ἀποφάσεων τῶν «ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων», ΕΕΝ 1972, σ. 762 ἐπ.

Λαζαρίμου, Τὰ ἐκκλησιαστικά δικαστήρια δέν εἶναι δικαστήρια, ΝοΒ 1960, σ. 1257 ἐπ.
Λιλαίου, Τὸ ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῆς ποινικῆς ἐξουσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν, εἰς «Νομοκανονικά», Ἀθῆναι 1981 σ. 42 ἐπ.

Πρωτοπρ. Εὐαγγέλου Μαντζουνέα, Ἐκκλησιαστικὴ Ποινικὴ Δικονομία βάσει τῆς ἰσχύουσας νομοθεσίας, Ἀθῆναι 1985.

Μαρίνου, Ὁ ἔλεγχος τῶν πράξεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ΕΔΔΔ 1973, σ. 17 ἐπ. (32 ἐπ.)

Μουρίκη, Ὁ παρά τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἔλεγχος τῶν πράξεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν καὶ δικαιοδοσιῶν, ΕΤΑ 1938, σ. 211 ἐπ. (217 ἐπ.),

Παναγοπούλου Ἰ., Ὁ ν. 5383/1932 «περὶ ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ τῆς πρό αὐτῶν διαδικασίας» καὶ ὁ ἀ.ν. 214/1967 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 5383/1932», εἰς «Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον», Ἀθῆναι 1980, σ. 367-371.

- Τρωϊάνου, Σημείωσις στήν απόφ. ΣτΕ 2800/1972 (Όλομ.) ΝοΒ 1973, σ. 109-110.
 τοῦ ἰδίου, Πορίσματα ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῶν
 ἐτῶν 1974-1978, εἰς «Τόμος τιμητικός τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας 1929-1979», I,
 Ἀθῆναι-Κομοτηνή 1979, σ. 539 ἐπ. (548 ἐπ.) βλ. καί
 Δαγτόγλου, Διοικ. Δικ. Δικ., α' σ. 263 καί 265.
 Δεληκωστοπούλου, Αἱ προϋποθέσεις τοῦ παραδεκτοῦ τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ
 Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, Ἀθῆναι 1973, §7Π.2.
 Κόρσου, Εἰσηγ. Διοικ. Δικ. Δικ. σ. 57-63 πολύτιμα ἱστορικά στοιχεῖα γιά τήν ἀπονομή τῆς
 ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης στά νεότερα χρόνια βλ. Μητροπολίτου Λαρίσης Δωροθέου. Ἡ
 ἐξέλιξις τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικονομίας εἰς «Νομοκανονικά ἐρευνα», Ἀθῆναι 1951, σ. 47-
 74
 Πετρακάκου, Νομοκανονικά ἐνασχολήσεις, [Ἀθῆναι], 1943, σ. 98 ἐπ. συγκριτικά στοιχεῖα βλ.
 εἰς Βαβούσκου, Αἱ Σύνοδοι καί ἡ δικαστική αὐτῶν ἐξουσία, Ἀρμεν. 1973, σ. 745 ἐπ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Τό ἀξονικό πρόβλημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικονομίας ἀναφέρεται στή νομική φύση τῶν
 ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων πού συστήθηκαν μέ τό ν. 5383/1932 καί τῶν ἀποφάσεών τους,
 ἐνόψει τῆς γνωστῆς θέσης τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὅτι δέν προσβάλλονται οὔτε μέ
 αἴτηση ἀκύρωσης οὔτε μέ αἴτηση ἀναίρεσης. Ἐπειδή ὅμως ἔχει ἤδη καταρτισθεῖ σχέδιο
 νόμου γιά τήν ἐκκλησιαστική δικαιοσύνη, τό «γέ νῦν ἔχον» ἀρκοῦμαι σέ στοιχειώδη σχο-
 λιασμό ὀρισμένων διατάξεων τοῦ ν. 5383/1932.
2. Μέ μιᾶ ἀπλή ἀνάγνωσις τοῦ ν. 5383/1932 εὐκόλα διαπιστώνει κανεῖς ὅτι πρόκειται γιά κώ-
 δικα ποινικῆς δικονομίας προσαρμοσμένο στήν ἰδιάζουσα φύση τῆς ἀπονομῆς τῆς ἐκκλη-
 σιαστικῆς δικαιοσύνης. Χαρακτηριστικό τῆς «συγγένειας» πού ἐπισημαίνεται εἶναι ὅτι «καί
 ἐπί δεδρασμένου διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐπεκτείνονται καί ἐπί τοῦ παρόντος»
 (ἄρθρο 124 ν. 5383/1932). Τοῦτο ὅμως δέν σημαίνει ὅτι ὁ νόμος 5383/1932 δέν ἔχει ἐνυ-
 λώσει στίς διατάξεις του καί παγιωποιημένες ἀρχές τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικονομίας (βλ. γιά
 τίς ἀρχές τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικονομίας στή βυζαντινή περίοδο Τρωϊάνου, «Ἡ ἐκκλη-
 σιαστική δικονομία μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰουστινιανοῦ», Ἀθῆναι 1964 καί τοῦ ἰδίου, «Ἡ
 ἐκκλησιαστική διαδικασία μεταξύ 565 καί 1204», ἐν Ἀθήναις 1969, ἀνάτ. ἀπό τήν Ἐπε-
 τηρίδα τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθη-
 νῶν, τ. 13 (1966)).
3. Στό ν. 5383/1932 ἀναφέρεται καί τό ἄρθρο 44 § 1 ΚΧ.

Ἄρθρα 2-4

Τό ἐπισκοπικόν δικαστήριον συνεδριάζον ἐν τῇ ἔδρᾳ τῶν Μητροπόλεων
 καί ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Γραφείῳ, συγκροτεῖται ἐκ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου,
 ὡς προέδρου, καί δύο ἐν συνεργείᾳ ἐφημερίων ἱερέων τῆς περιφερείας τῆς
 Μητροπόλεως, ὡς τακτικῶν μελῶν καί δύο ἐτέρων τοιούτων ὡς ἀναπληρωτῶν,
 διοριζομένων ἀπάντων καί ἀπολυομένων ὑπό τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, προτάσει τῶν
 οἰκείων Μητροπολιτῶν.

Ὁ διορισμός τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου, γίνεται διά μίαν τριετίαν.

Εἰς Μητροπόλεις ἐχούσας δευτέραν νόμιμον ἔδραν δύναται νά συγκροτηθῆ καί ἐν αὐτῇ κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Τόν Μητροπολίτην ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ Πρωτοσύγκελλος ἢ ὁ Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Τά δέ τακτικά μέλη οἱ ἀναπληρωταί αὐτῶν κατά σειράν διορισμοῦ.

Τά καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐκλείποντα μέλη, ἀντικαθίστανται δι' ἐτέρων ἐφημερίων ἱερέων κατά τόν ἀνωτέρω τρόπον.

Σημ. Τά παραπάνω ἄρθρα, ἀπό τήν παράθεση Κονιδάρη - Τρωϊάννου, σ. 658, ὅπως τελικά διαμορφώθηκαν.

Ἄρθρον 5

Ἐν τῷ Ἐπισκοπικῷ Δικαστηρίῳ ἀποφασιστικήν ψῆφον ἔχει μόνον ὁ Μητροπολίτης.

Οἱ συμπαραδρεύοντες πρεσβύτεροι ἔχουσι ψῆφον ἀπλῶς συμβουλευτικήν, δικαιοῦνται δέ νά καταχωρίσωσιν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τήν διαφέρουσαν γνώμην αὐτῶν.

Καθ' ἣν περίπτωσιν, ἐν ἐλλείψει, ἀπουσίᾳ ἢ ἄλλῳ κωλύματι τοῦ Μητροπολίτου, τό Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον συγκροτεῖται μόνον ἐκ πρεσβυτέρων, πάντα τά μέλη τοῦ Δικαστηρίου ἔχουσιν ἀποφασιστικήν ψῆφον.

Ἄρθρον 6

Γραμματεὺς - Κλητῆρ.

Παρά τῷ Ἐπισκοπικῷ Δικαστηρίῳ καθήκοντα γραμματέως ἐκπληροῖ ὁ γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως, τοῦτον δέ ἐλλείποντα, ἀπόντα, ἢ ἄλλως κωλυόμενον, ἀναπληροῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου πρὸς τοῦτο ἐκάστοτε ὀριζόμενος κληρικός.

Καθήκοντα κλητῆρος παρά τῷ Ἐπισκοπικῷ Δικαστηρίῳ ἐκπληροῖ ὁ κλητῆρ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Γραφείου.

Ἄρθρον 7

Ἀρμοδιότης.

Τό Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον δικάζει τά ὁπουδήποτε διαπραχθέντα ἐκκλησιαστικά παραπτώματα τῶν ὑπὸ τήν ποιμαντορίαν τοῦ Μητροπολίτου

κληρικῶν καί μοναχῶν, ἔτι δέ τά ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Μητροπόλεως διαπραχθέντα ἐκκλησιαστικά παραπτώματα, παντός ὑπό τήν ποιμαντορίαν οἰουδήποτε Μητροπολίτου διατελοῦντος κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ.

Ἄρθρον 8

Ἐπί τῆς συντρεχούσης ἀρμοδιότητος Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων προτιμᾶται ἐκεῖνο, παρ' οὗ ὁ κατηγορούμενος ἐκλήθη πρότερον πρὸς ἀνάκρισιν.

Ἄρθρον 9

Ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς ἀρμοδιότητος, κανονίζει ταύτην κατ' αἴτησιν οἰουδήποτε τῶν διαφορομένων Μητροπολιτῶν ἢ τοῦ κατηγορουμένου ἡ Ἱερά Σύνοδος.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, λαβοῦσα τήν περὶ κανονισμοῦ τῆς ἀρμοδιότητος αἴτησιν, γνωρίζει ταύτην τοῖς διαφορομένοις Μητροπολίταις, οὔτοι δέ μέχρι οὗ ἀποφανθῆ ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπὶ τῆς ἀμφισβητήσεως, ὀφείλουσι νά ἀναστείλωσι πᾶσαν περαιτέρω διαδικασίαν, ὑπέχοντες ἐν ἐναντία περιπτώσει πειθαρχικὴν εὐθύνην πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον.

Ἄρθρον 10

Ποιναί ἐπιβλητέαι εἰς κληρικούς.

Τό Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον δύναται νά ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς ἐγγάμους πρεσβυτέρους, διακόνους καί ὑποδιακόνους τὰς ἑξῆς ποινάς, ἐφ' ὅσον δι' εἰδικῆς διατάξεως δέν ὀρίζεται ἕτερα τίς:

- α) Ἐπίπληξιν.
- β) Στέρησιν τοῦ μισθοῦ μέχρι τριῶν μηνῶν ὑπὲρ τοῦ ΤΑΚΕ.
- γ) Χρηματικὴν ποινὴν ὑπὲρ τοῦ ΤΑΚΕ μέχρι τῶν δραχμῶν 50 διὰ τοὺς τυχόν μὴ μισθοδοτούμενους ἢ συνταξιούχους.
- δ) Ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας μέχρις ἑτοῦς μετὰ ἢ ἄνευ στερήσεως τοῦ μισθοῦ καί τῶν λοιπῶν ἐφημεριακῶν δικαιωμάτων.
- ε) Ἀργίαν ἐνός μέχρι ἐνός καί ἡμίσεως ἑτοῦς μετὰ ἢ ἄνευ παύσεως ἢ μεταθέσεως.
- στ) Σωματικόν περιορισμόν κατ' οἶκον μέχρι 15 ἡμερῶν.
- ζ) Ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος (ὀφφικίου).

Ἡ ποινή τῆς ἐκπτώσεως ἀπό τοῦ ἀξιώματος ἢ τῆς ἀργίας ἀπό πάσης ἱεροπραξίας, ἢ τῆς ἀργίας μετά παύσεως καί ἢ τοῦ σωματικοῦ περιορισμοῦ δύνανται νά ἐπιβληθῶσι καί ἀθροιστικῶς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς πάντα παρεκτερόμενον κληρικόν.

Ἄρθρον 11

Ποινάι ἐπιβλητέαι εἰς μοναχοῦς.

Τό Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον δύναται νά ἐπιβάλλῃ εἰς τοῦς μοναχοῦς καί ἀγάμους κληρικούς τάς ἐξῆς ποινάς, ἐφ' ὅσον δέν ὀρίζεται ἕτερα τίς ὑπό εἰδικοῦ τινός νόμου:

- α) Ἐπίπληξιν.
- β) Ἐπί ἱερωμένων, ἀργίαν ἀπό πάσης ἱεροπραξίας μέχρις ἐνός ἔτους.
- γ) Σωματικόν περιορισμόν ἐν τῷ σωφρονιστηρίῳ τῆς οἰκείας μονῆς μέχρι δύο μηνῶν.
- δ) Σωματικόν περιορισμόν μέχρι 3 ἐτῶν ἐν τῷ εἰδικῷ σωφρονιστηρίῳ τῶν κληρικῶν ἢ ἐν ἄλλῃ Μονῇ.
- ε) Ἐκπτώσιν ἀπό τοῦ ἀξιώματος (ὄφφικίου) ἢ τῆς θέσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ποινῶν ἢ ποινή τῆς ἐκπτώσεως ἀπό τοῦ ἀξιώματος ἢ τῆς θέσεως, ἢ τῆς ἀργίας ἀπό πάσης ἱεροπραξίας καί ἢ τοῦ ὑφ' οἰονδήποτε τύπον σωματικοῦ περιορισμοῦ, δύνανται νά ἐπιβληθῶσι καί ἀθροιστικῶς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει.

Ἐπί ἐλαφρῶν παραπτωμάτων ὁ Ἀρχιερεὺς μετά προφορικὴν ἢ ἔγγραφον ἀπολογίαὶν ἐπιβάλλει εἰς τόν παρεκτραπέντα ἀργίαν μέχρι 30 ἡμερῶν μετά ἢ ἄνευ ἐκπτώσεως ἀπό τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὄφφικίου, ἂν δέ τό παράπτωμα προξενήσῃ σκάνδαλον, ὁ Μητροπολίτης δύναται νά ἐπιβάλλῃ ἀργίαν μέχρις ἕξ (6) μηνῶν.

Αἱ εἰς τοῦς κληρικούς ἐπιβαλλόμεναι ποινάι ἐπιβάλλονται καί εἰς τοῦς συνταξιούχους κληρικούς μετά ἢ ἄνευ στερήσεως τῆς συντάξεώς των.

Ἄρθρον 12

Τό Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον, ἐάν κατά τήν ἐκδίκασιν ὑποθέσεως κρίνῃ, ὅτι εἰς τόν κατηγορούμενον δέον νά ἐπιβληθῇ ποινή ἀνωτέρα τῶν κατά τά ἄρθρα 10 καί 11 ὀριζομένων, κυρῦττει ἑαυτό ἀναρμόδιον ἐπί τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀποστέλλον τήν ἀπόφασίν του μεθ' ὀλοκλήρου τῆς δικογραφίας πρὸς τό Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον, ὅπερ ἐπιλαμβάνεται πρωτοδίκως τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως.

Ἄρθρον 13
Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον.

Τό Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον, συγκροτεῖται ἐκ τοῦ πρώτου τῆ τάξει συνοδικοῦ ἀρχιερέως καί τεσσάρων τακτικῶν συνοδικῶν μελῶν, ὀριζομένων διά κλήρου κατά τήν πρώτην συνεδρίαν ἐκάστης συνοδικῆς περιόδου. Διά τήν κατά τό προηγούμενον ἐδάφιον κλήρωσιν τίθενται εἰς τήν κληρωτίδα κατά τήν πρώτην ἐκάστης συνοδικῆς περιόδου συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τά ὀνόματα πάντων τῶν συνοδικῶν, πλὴν τῶν τοῦ προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τοῦ πρώτου τῆ τάξει. Ἐκ τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν κλήρων ὁ πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξάγει ἐκ τῆς κληρωτίδος. Οἱ κληρωθέντες 4 Συνοδικοί συγκροτοῦσι μετά τοῦ πρώτου τῆ τάξει τό διά τό ἀρξάμενον συνοδικόν ἔτος Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον.

Ἄρθρον 14
Δευτεροβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον.

Τό Δευτεροβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον συγκροτεῖται ἐκ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ὡς πρόεδρος, καί ἕξ (6) συνοδικῶν ἀρχιερέων τῶν ὑπολειπομένων μετά τήν κλήρωσιν τῶν μελῶν τοῦ πρωτοβαθμίου συνοδικοῦ κατά τήν σειράν τῶν πρεσβείων τοῦ νεωτέρου ἐβδόμου παραμένοντος ὡς ἀναπληρωτοῦ.

Ὁ ἀναπληρωτής καλεῖται ὡς τοιοῦτος εἰς ἀμφοτέρω τά δικαστήρια πρὸς ἀναπλήρωσιν ἀπόντος ἢ ὀπωσδήποτε κωλυομένου μέλους.

Εἰς τό δευτεροβάθμιον δικαστήριον, ἐν ἐλλείψει τοῦ ἀναπληρωτοῦ ἢ Ἱερᾶ Σύνοδος καλεῖ ἐκ τῶν παρεπιδημούντων ἢ ὁμόρων ἐν ἐνεργείᾳ μητροπολιτῶν.

Ἀναπληρωταί τοῦ πρωτοβαθμίου πλὴν τοῦ ἀναπληρωτοῦ, καλοῦνται ἐκ τῶν μελῶν τοῦ δευτεροβαθμίου.

Συνοδικός, δικάσας εἰς κατώτερον ἐκκλησιαστικόν δικαστήριον, εἴτε ὡς πρόεδρος εἰς τό ἐπισκοπικόν, εἴτε ὡς μέλος εἰς τό πρωτοβάθμιον, κωλύεται νά μετάσχη ὡς δικαστής εἰς ἀνώτερον δικαστήριον ἐπί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ἄρθρον 15

Ἐν περιπτώσει νομίμου ἀποκλεισμοῦ, ἐξαιρέσεως ἢ ἐτέρου νομίμου κωλύματος τῶν μελῶν ἐκατέρου τῶν κατά τό προηγούμενον ἄρθρον Συνοδικῶν Δικαστηρίων, προσκαλοῦνται ὑπό τοῦ Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου δι' ἀνα-

πλήρωσιν ἐκ τῶν μὴ Συνοδικῶν κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας ἐξ ἡμισείας ἐκ τῶν τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν Νέων Χωρῶν.

Ἐπισημασμένης τυχόν δι' ἅπαντας τοὺς πρὸς ἀναπλήρωσιν προσκαλουμένους Συνοδικούς αἰτίας νομίμου ἀποκλεισμοῦ ἢ ἐξαιρέσεων ἢ ἐτέρου νομίμου κωλύματος, προσκαλοῦνται οἱ ἀναπληρωταὶ ἐκ τῶν λοιπῶν Ἀρχιερέων τοῦ Κράτους κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

Ἐν περιπτώσει κωλύματος τοῦ Προέδρου προεδρεύει ἐκατέρου τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων ὁ ἐκ τῶν μελῶν τούτων προηγούμενος κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας.

Ἄρθρον 16

Γραμματεὺς - Κλητῆρ.

Καθήκοντα Γραμματέως παρὰ τῷ Πρωτοβαθμίῳ μὲν Συνοδικῷ Δικαστηρίῳ ἐκτελεῖ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἰ. Συνόδου, παρὰ τῷ Δευτεροβαθμίῳ δέ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς.

Τὸν Γραμματέα ἐκατέρου τῶν Δικαστηρίων τούτων ἐλλείποντα, ἀπόντα, ἢ ἄλλως κωλυόμενον ἀναπληροῖ εἰς τῶν γραφῶν ἢ ὑπογραμματέων τῆς Ἰ. Συνόδου, ὀριζόμενος πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Προεδρεύοντος.

Καθήκοντα κλητῆρος παρὰ τοῖς Συνοδικοῖς Δικαστηρίοις ἐκτελοῦσιν οἱ Κλητῆρες τῆς Ἰ. Συνόδου.

Ἄρθρον 17

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον δικάζει εἰς πρῶτον βαθμὸν τὰς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ παρόντος διαβιβαζομένας ὑποθέσεις τῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων. Ἐπιβάλλει δέ πάσας τὰς ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένας ποινάς, ὡς καὶ τὴν καθαίρεσιν μέχρι τοῦ πενταπλασίου δέ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 ὀριζομένων ποινῶν.

Ἄρθρον 18

Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον δικάζει τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 19
Τόπος Συνεδριῶν.

Τά Συνοδικά Δικαστήρια, τό τε Πρωτοβάθμιον καί τό Δευτεροβάθμιον, συνεδριάζουσιν ἐν τῷ Καταστήματι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Περί τῶν διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίων.

Ἄρθρον 20
Πρωτοβάθμιον διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον.

Τό Πρωτοβάθμιον Δικαστήριον διά τούς Ἀρχιερεῖς συγκροτεῖται ἐκ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου ὡς Προέδρου καί ἐκ τῶν ὑπολειπομένων 11 Συνοδικῶν, πλὴν τοῦ Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου. Ἐν ἰσοψηφίᾳ ἐπικρατεῖ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 21

Ἐν περιπτώσει νομίμου ἀποκλεισμοῦ, ἐξαιρέσεως ἢ ἐτέρου νομίμου κωλύματος τῶν συγκροτούντων τό Πρωτοβάθμιον διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον καλεῖται ὁ ἀναπληρῶνων ἐκ τῶν λοιπῶν ἐκτός τῆς Ἱ. Συνόδου Ἀρχιερέων τοῦ Κράτους, τῶν ἐχόντων Μητροπόλεις κατὰ τά πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας, λαμβανόμενων κατὰ τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15.

Ἐν περιπτώσει κωλύματος τοῦ Προέδρου, προεδρεύει τοῦ Δικαστηρίου ὁ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ προηγούμενος κατὰ τά πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας.

Ἄρθρον 22

Καθήκοντα Γραμματέως παρά τῷ Πρωτοβαθμίῳ διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίῳ ἐκπληροῖ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου.

Τόν Γραμματέα κωλύμενον, ἀπόντα ἢ ἄλλως ἐλλείποντα ἀναπληροῖ εἰς τῶν ὑπογραμματέων ἢ γραφέων τῆς Ἱ. Συνόδου, ὀριζόμενος πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου.

Καθήκοντα Κλητῆρος παρά τῷ ἐν λόγῳ Δικαστηρίῳ ἐκπληροῦσιν οἱ Κλητῆρες τῆς Ἱ. Συνόδου.

Άρθρον 23

Άρμοδιότης.

Τό Πρωτοβάθμιον διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον δικάζει τά παραπτώματα τῶν Ἀρχιερέων, δυνάμενον νά ἐπιβάλῃ τās ἐξῆς ποινάς ἐφ' ὅσον δι' εἰδικῆς διατάξεως νόμου δέν ὀρίζεται ἕτερα τις.

- α) Μομφήν.
- β) Ἀργίαν ἀπό πάσης ἱεροπραξίας μέχρις 6 μηνῶν.
- γ) Ἀργίαν ἀπό πάσης ἱεροπραξίας μέχρις ἑνός ἔτους.
- δ) Ἀργίαν ἀπό πάσης ἱεροπραξίας μέχρι 10 ἐτῶν.
- ε) Ἀργίαν ἰσόδιον.
- στ) Ἐκπτώσιν ἀπό τοῦ θρόνου.
- ζ) Καθαίρεσιν.

Ὁ εἰς ἀργίαν καταδικασθεὶς Ἀρχιερεὺς δέν δύναται ἐπὶ τριετίαν ἀπό τοῦ ἀμετακλήτου τῆς ἀποφάσεως ν' ἀναλάβῃ Συνοδικά καθήκοντα, ἐάν δέ εἶναι Συνοδικός, ἐκπίπτει ἔκτοτε αὐτοδικαίως ἀπό τοῦ ἀξιώματος τούτου.

Άρθρον 24

Δευτεροβάθμιον διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον.

Τό Δευτεροβάθμιον διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον συγκροτεῖται ἐκ τοῦ Προέδρου καί ἐκ τῶν 14 Ἀρχιερέων λαμβανομένων κατὰ τά πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας ἐκ τῶν ἐκτός τῆς Ἱ. Συνόδου Ἀρχιερέων τοῦ Κράτους τῶν ἐχόντων Μητροπόλεις κατὰ τās διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17.

Άρθρον 25

Γραμματεὺς - Κλητῆρ.

Καθήκοντα Γραμματέως παρά τῷ Δευτεροβαθμίῳ διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίῳ ἐκπληροῖ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Τόν Γραμματέα ἀπόντα, κωλυόμενον ἢ ἄλλως ἐλλείποντα ἀναπληροῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου ὀριζόμενος ἐκ τῶν ὑπογραμματέων ἢ γραφῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Καθήκοντα κλητῆρος καί παρά τῷ Δευτεροβαθμίῳ διά τούς Μητροπολίτας Δικαστηρίῳ ἐκτελοῦσιν οἱ κλητῆρες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 26
Ἀρμοδιότης.

Τό Δευτεροβάθμιον διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον δικάζει τās ἐφέσεις κατά τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοβαθμίου διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 27

Τά διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήρια, τό τε Πρωτοβάθμιον καί τό Δευτεροβάθμιον, συνεδριάζουσιν ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Περί τοῦ διά τούς Συνοδικούς Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 28
Συγκρότησις.

Τό διά τήν δίκην τοῦ Προέδρου καί τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διά τās ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν Συνοδικῶν αὐτῶν καθηκόντων παραβάσεις ἐκκλησιαστικοῦ τινος θεσμοῦ συγκαλούμενον Δικαστήριον συγκροτεῖται διά κληρώσεως ἐκ τοῦ ἐνός τρίτου τῶν ἐχόντων Μητροπόλεις Ἀρχιερέων τοῦ Κράτους, πλὴν τῶν διατελεσάντων Συνοδικῶν κατά τήν Συνοδικήν περίοδον καθ' ἣν διεπράχθησαν αἱ παραβάσεις αἱ δοῦσαι ἀφορμήν εἰς τήν δίκην. Ἐάν οὔτοι δέν ὑπερβαίνωσι τούς 15, ἐκ τοῦ ἡμίσεως ἀριθμοῦ τῆς ὀλομελείας, ἐπικρατούσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου ἐν ἰσοψηφίᾳ.

Ἡ μήνυσις ἐπιδίδεται εἰς τόν πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ δέ Ἱερά Σύνοδος ἐντός 5 ἡμερῶν ὀρίζει διά κληρώσεως πενταμελῆ ἐπιτροπὴν μητροπολιτῶν μή συνοδικῶν ἥτις ἀποφαίνεται ἐντός 5 ἡμερῶν καί ἂν μὲν εὖρη βάσιμον τήν καταγγελίαν, ὀρίζει ἀνακριτὴν ἄλλως ἀπορρίπτει τήν μήνυσιν, ὃ δέ μηνυτὴς ὑφίσταται τήν ποινὴν τῆς ταῦτοπαθείας.

Ἄρθρον 29

Οἱ Ἀρχιερεῖς προσκαλοῦνται διά Προεδρικοῦ Διατάγματος ὀρίζοντος τόν τόπον τῶν συνεδριῶν τοῦ Δικαστηρίου καί τήν ἡμέραν καί ὥραν τῆς πρώτης συνεδρίας αὐτοῦ.

Άρθρον 30
Άρμοδιότης καί ποινάί.

Τό διά τούς Συνοδικούς Δικαστήριον, δικάζον πάντοτε ἐν πρώτῳ καί τελευταίῳ βαθμῷ, δύναται νά ἐπιβάλη οἷας καί τό Πρωτοβάθμιον διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον ποινάς.

Ὁ ὑπό τοῦ Δικαστηρίου τούτου εἰς ἀργίαν καταδικασθεῖς Συνοδικός ἐκπίπτει αὐτοδικαίως τοῦ Συνοδικοῦ ἀξιώματος.

Ὁ ἔνεκα κυρίας ἢ παρεπομένης ποινῆς ἐκπεσών τοῦ Συνοδικοῦ ἀξιώματος κωλύεται ἐπί τριετίαν ἀπό τοῦ ἀμετακλήτου τῆς ἀποφάσεως ὅπως ἀναλάβῃ καί αὐθις Συνοδικά καθήκοντα.

Σημ.: Βλ. 44 § 2 ΚΧ γιά τό δικαίωμα ἐκκλήτου στόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη.

Άρθρον 31

Σημ.: Παραλείπεται γιατί ἀφοροῦσε τόν ἐπίτροπο τῆς Ι.Σ. πού καταργήθηκε.

Άρθρον 32
Νόμιμος ἀποκλεισμός.

Οὐδεῖς κληρικός δύναται νά μετάσχη ὡς δικαστής τῆς συγκροτήσεως Ἐκκλησιαστικοῦ τινος Δικαστηρίου ἢ νά ἐκτελέσῃ ἔργα ἀνακριτοῦ ἢ γραμματέως.

- α) Ἄν αὐτός ὑπῆρξεν ὁ παθών ἐκ τοῦ ὑπό κρίσιν παραπτώματος.
- β) Ἄν συνδέηται μετά τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ παθόντος διά συγγενείας ἐξ αἵματος κατ' εὐθείαν γραμμῆν ἢ μέχρι καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ ἐκ πλαγίου, ἢ διά κηδεστείας κατ' εὐθείαν γραμμῆν ἢ μέχρι καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ ἐκ πλαγίου.
- γ) Ἄν ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ὑποθέσει ἐξητάσθη ἤδη ὡς μάρτυς ἢ ἐξεπλήρωσεν ἤδη καθήκοντα συνηγόρου.
- δ) Ὁ Μητροπολίτης ἂν ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ὑποθέσει ἐδίκασεν ὁ ἴδιος ὡς δικαστής κατωτέρου βαθμοῦ.

Άρθρον 33

Ὁ κατηγορούμενος κληρικός ἢ μοναχός δύναται νά ζητήσῃ τήν ἐξαίρεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 32 ἀναφερομένων προσώπων διά τε τούς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ

λόγους και προσέτι δι' υπόνοιαν μεροληψίας.

Υπόνοια μεροληψίας υπάρχει όσάκις ύφίσταται λόγος άποχρών, κατά τήν κρίσιν του Δικαστηρίου, όπως δικαιολογήση τήν δυσπιστίαν επί τήν μεροληψίαν των προσώπων τούτων. Δέν δύναται νά ζητηθῆ ή έξαιρέσις του Μητροπολίτου ώς Προέδρου του Έπισκοπικού Δικαστηρίου και έν γενεί ώς άσκοϋντος έν τῆ Μητροπόλει αύτου τήν δικαστικήν έξουσίαν.

Άρθρον 34

Διαδικασία.

Η περί έξαιρέσεως αίτησις ύποβάλλεται έγγραφως εις τό Δικαστήριον εις ό άνήκει ό έξαιρετέος. Πρέπει δέ, επί ποινή άπαραδέκτου, νά περιέχη τους λόγους τῆς έξαιρέσεως μετ' αναλυτικής έκθέσεως των γεγονότων, έφ' ών ούτοι στηρίζονται, και τήν πρότασιν των μέσων τῆς άποδείξεως.

Η περί έξαιρέσεως αίτησις δι' υπόνοιαν μεροληψίας πρέπει νά ύποβάλλεται πριν ή ό αιτών κατηγορούμενος ύποβληθῆ όπωσδήποτε ύπό τήν ένέργειαν τήν άφορώσαν εις τήν άσκησιν των καθηκόντων του έξαιρετέου, άλλως είναι άπαραδέκτος, πλην άν δύναται ν' άποδειχθῆ έγγραφως, ότι ό λόγος τῆς έξαιρέσεως άνεφύη κατόπιν, ή ότι κατόπιν περιῆλθεν εις γνώσιν του αίτουντος τήν έξαιρείσιν.

Πλειόνων δικαστών ή έξαιρέσις πρέπει, επί ποινή άπαραδέκτου, συγχρόνως νά αίτῆται, έπιφυλασσομένης τῆς περιπτώσεως καθ' ήν ό λόγος τῆς έξαιρέσεως άνεφύη κατόπιν, ή κατόπιν έγένετο γνωστός εις τόν αίτουντα και ταύτα άποδεικνύονται έγγραφως.

Άρθρον 35

Ό καθ' οϋ άπευθύνεται ή περί έξαιρέσεως αίτησις όφείλει νά έξηγηθῆ έγγραφως επί των λόγων τῆς έξαιρέσεως.

Όφείλει πρός τούτοις πρός τῆς έκδικάσεως τῆς περί έξαιρέσεως αίτήσεως νά απέχη πάσης περαιτέρω δικαστηριακῆς πράξεως.

Άρθρον 36

Έπί τῆς αίτήσεως περί έξαιρέσεως αποφάινεται, επί τῆ βάσει των έγγραφων, τό Δικαστήριον εις ό άνήκει ό καθ' οϋ άπευθύνεται ή αίτησις, άλλ' άνευ συμμετοχῆς και τούτου και άνευ κλητεύσεως του αίτησαμένου τήν έξαι-

ρειν.

Ἐάν αἰτηθῆ ἡ ἐξαίρεσις πλειόνων συγχρόνως δικαστῶν, οἱ μήπω ἐξαίρεθέντες δέν κωλύονται ὅπως μετάσχωσιν τῆς ἐκδικάσεως τῆς κατά τῶν λοιπῶν στρεφομένης αἰτήσεως περί ἐξαίρεσεως.

Δέν ἐπιτρέπεται ἡ αἴτησις περί ἐξαίρεσεως τοσούτων μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, ὥστε νά εἶναι ἀδύνατος ἡ διά τακτικῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν μελῶν συγκρότησις αὐτοῦ.

Ἄρθρον 37

Ἀπόφαισις

Ἡ ἀπόφαισις τοῦ Δικαστηρίου, ἡ δεχομένη ἢ ἀπορρίπτουσα τήν περί ἐξαίρεσεως αἴτησιν, συντάσσεται κατά τόν ἐν τοῖς ἄρθροις 123 καί 124 τύπον, εἰς οὐδέν δ' ἐνδικον μέσον ὑπόκειται.

Τά ἔξοδα τῆς παρεμπιπτούσης ταύτης διαδικασίας βαρύνουσι τόν ὑποβάλλοντα τήν περί ἐξαίρεσεως αἴτησιν ἐάν αὕτη ἀπερρίφθῃ, ἄλλως βαρύνουσι τό Τ.Α.Κ.Ε.

Ἄρθρον 38

Ὁ κατηγορούμενος, ὁ κατά τήν κρίσιν του Δικαστηρίου ὑποβαλὼν προφανῶς προπετῆ αἴτησιν ἐξαίρεσεως δύναται νά καταδικασθῆ διά τῆς ἀπορριπτοῦσης τήν αἴτησιν αὐτοῦ ἀποφάσεως καί εἰς χρηματικὴν ποινὴν ὑπὲρ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. μέχρι τῶν δραχμῶν χιλίων.

Ἄρθρον 39

Ἐκουσία ἐξαίρεσις.

Δικαστής, ἀνακριτής ἢ γραμματεὺς, συνειδῶς ἐαυτῷ λόγον ἐξαίρεσεως, ὑποβάλλει τοῦτον τῷ εἰς ὃ ἀνήκει Δικαστηρίῳ πρὸς ἀπόφαισιν.

Τοῦτο δ' ἀποφαίνεται ἄνευ συμμετοχῆς τοῦ αἰτοῦντος τήν ἐαυτοῦ ἐξαίρεσιν.

Ἄρθρον 40

Ἐν τῇ προδικασίᾳ ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ὁ ἀνακριτής

καί γραμματεῦς τοῦ ἀνακρίνοντος, συνειδότες ἑαυτοῖς λόγον ἔξαιρέσεως, ὑποβάλλουσιν αὐτόν τῷ οἰκείῳ Μητροπολίτῃ, ὅστις ἐάν κρίνη τοῦτον ἰσχυρόν προβαίνει εἰς τήν προσήκουσαν ἀντικατάστασιν.

Εἰς τόν οἰκείον Μητροπολίτην ὡσαύτως ὑποβάλλονται καί αἱ αἰτήσεις περὶ ἔξαιρέσεως τῶν προσώπων τούτων, οὔτος δέ ἀποφαίνεται μόνος ἐπ' αὐτῶν καί ἐάν διατάξῃ τήν ἔξαιρσιν, προβαίνει εἰς τήν προσήκουσαν ἀντικατάστασιν.

Ἄρθρον 41

Οἱ Ἀρχιερεῖς, δικάζοντες ἐν τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς Δικαστηρίοις, φέρουσι τό ἐγκόλπιον καί τό ἐπανωκαλύμανχον.

Ἄρθρον 42

Ποινή κατά τῶν μή προσερχομένων.

Ἀρχιερεῖς μή Συνοδικοί, κληθέντες κατά τά προηγούμενα ἄρθρα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συγκροτήσεως ἢ πρὸς συγκρότησιν τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων, μή προσερχόμενοι δέ ἄνευ νομίμου δικαιολογίας ἐντός πενθημέρου ἀπὸ τῆς τακτικῆς προσκλήσεως, στεροῦνται ὑπὲρ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. ἐνός μηνιαίου ἐπιδόματος αὐτῶν, ἐπιφυλάσσεται δέ κατά τὰς περιστάσεις καί ἡ καταδίωξις αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, δυναμένου νά ἐπιβάλῃ διὰ τήν παράβασιν καί τήν ποινήν τῆς ἀργίας μέχρι 15 ἡμερῶν.

Τήν στέρησιν ἀπαγγέλλουσι τά σχετικὰ Δικαστήρια, συγκροτούμενα πρὸς τόν σκοπόν τοῦτον νομίμως καί ἐκ μόνων τῶν ἐν Ἀθήναις εὑρισκομένων μελῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 43

Νόμιμος δικαιολογία θεωρεῖται α) νόσος τοῦ Ἀρχιερέως, μή ἐπιτρέπουσα τήν προσέλευσιν αὐτοῦ, βεβαιουμένη δι' ἐκθέσεως δύο ἐπιστημόνων ἰατρῶν, β) λόγοι σπουδαῖοι καί ἀποχρώντως μεμαρτυρημένοι, καταστήσαντες, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀδύνατον τήν προσέλευσιν τοῦ Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 44

Τήν στέρησιν τοῦ ἐπιδόματος ὡς καί τήν τυχόν ἐπιβληθεῖσαν ἀργίαν δύναται νά ἄρῃ τό δικαστήριον, ἐάν μετά σχετικόν ὑπόμνημα τοῦ ὑποβληθέντος εἰς τήν στέρησιν Ἀρχιερέως πεισθῆ, ὅτι ὑπῆρχε νόμιμος δικαιολογία τῆς μή προσελεύσεως.

Ἐάν τήν στέρησιν τοῦ ἐπιδόματος καί τήν τυχόν ἐπιβληθεῖσαν ἀργίαν ἐπέβαλε τό Δευτεροβάθμιον διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον, τήν ἄρσιν αὐτῆς, διαλυθέντος ἐν τῷ μεταξύ τοῦ Δικαστηρίου, δύναται ὑπό τās ἀνωτέρω προϋποθέσεις ν' ἀπαγγείλῃ ἡ Ἱερά Σύνοδος.

Ἄρθρον 45

Περί ἐπιδόσεων.

Αἱ κατά τήν διαδικασίαν ἐνώπιον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων κλήσεις, αἱ ἐπιδοτέαι ἀποφάσεις, ὡς καί τά λοιπά κατά τόν παρόντα νόμον ἐπιδοτέα ἔγγραφα ἐπιδίδονται διά κλητῆρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, εἰς ὃ ἀνήκει ὁ ἐντελλόμενος τήν ἐπίδοσιν, ἢ καί διά τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς τοῦ τόπου, ἐν ᾧ γενήσεται ἡ ἐπίδοσις, ἢ διά κληρικοῦ.

Ἐπί κατηγορουμένων Ἀρχιερέων οἱ πρός αὐτούς ἐπιδόσεις γίνονται μόνον διά κληρικοῦ.

Ἄρθρον 46

Ὁ ἐνεργῶν τήν ἐπίδοσιν παραδίδει κατά κανόνα τό ἐπιδοτέον ἔγγραφον εἰς χεῖρας τοῦ πρός ὄν τοῦτο ἀπευθύνεται.

Ἐάν ὁ ἐνεργῶν τήν ἐπίδοσιν μή εὔρη τόν πρός ὄν τό ἔγγραφον ἀπευθύνεται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἢ εὔρη μὲν αὐτόν ἀλλ' οὔτος ἀρνεῖται νά παραλάβῃ τοῦτο, ἐγγχειρίζει τό ἔγγραφον εἰς τινα τῶν συνοίκων ἢ τῶν ὑπηρετῶν, ἐξαιρουμένων τῶν παιδῶν ἡλικίας κατωτέρας τῶν 16 ἐτῶν κατά τήν ἀνεξέλεγκτον τοῦ ἐπιδίδοντος ἀντίληψιν.

Ἄρθρον 47

Ἐάν ὁ τε πρός ὄν ἡ ἐπίδοσις καί οἱ σύνοικοι ἢ οἱ ὑπηρεταί αὐτοῦ ἀρνηθῶσι νά παραλάβωσι τό ἔγγραφον, ὁ ἐνεργῶν τήν ἐπίδοσιν κολλᾷ αὐτό εἰς τήν θύραν τῆς οἰκίας ἐπί παρουσία δύο προσλαμβανομένων μαρτύρων.

Άρθρον 48

Ἐάν μηδεὶς εὐρεθῆ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις, ὁ ἐνεργῶν αὐτὴν καταθέτει τὸ ἔγγραφον κατ' ἐκλογὴν τοῦ ἢ εἰς τὸ ταχυδρομικόν ἢ εἰς τὸ Ἀστυνομικόν κατάστημα ἢ παρὰ τῷ παρὰ τῷ Προέδρῳ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἢ παρὰ τινι τῶν διδασκάλων τοῦ τόπου τῆς ἐπιδόσεως ὑποχρεουμένων νὰ παραδώσωσι τοῦτο καὶ κολλᾷ εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας, ἐπὶ παρουσίᾳ προσλαμβανομένων δύο μαρτύρων, ἔγγραφον σημείωμα, περιέχον συνοπτικὴν περιγραφὴν τοῦ κατατεθέντος ἔγγραφου καὶ ἀνακοίνωσιν περὶ τῆς γενομένης καταθέσεως.

Άρθρον 49

Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὁ ἐνεργῶν τὴν ἐπίδοσιν ὀφείλει προσέτι νὰ ἐρευνήσῃ μὴ τυχόν ὁ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται τὸ ἔγγραφον ἀποδημῆ καί, ἐν καταφατικῇ περιπτώσει, νὰ ὑποβάλῃ περὶ τούτου ἀναφορὰν πρὸς τὸν ἐντειλάμενον τὴν ἐπίδοσιν.

Άρθρον 50

Περὶ τῆς γενομένης ἐπιδόσεως συντάσσεται ἐπὶ τόπου ἀποδεικτικόν ἐν ᾧ ἀναφέρεται ἡ ἡμέρα, ὁ μῆν καὶ τὸ ἔτος ἐπιδόσεως ἔτι δέ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ εἰς ὃν ἐνεχειρίσθη τὸ ἔγγραφον, ὑπογράφεται δέ τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος τὴν ἐπίδοσιν καὶ τοῦ λαβόντος τὸ ἔγγραφον. Ἄν ὁ λαβὼν τὸ ἔγγραφον δηλώσῃ ὅτι εἶναι ἀγράμματος ἢ ὅτι δέν δύναται νὰ ὑπογράψῃ, ἢ ἂν ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ, ἢ ἂν τὸ ἐπιδοτέον ἔγγραφον ἐκολλήθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις, γίνεται μνεία τούτου ἐν τῷ ἀποδεικτικῷ, προσλαμβάνονται δέ δύο μάρτυρες, ὧν τὰ ὀνόματα καὶ τὸ ἐπάγγελμα δεόν νὰ ἀναφέρονται ἐν τῷ ἀποδεικτικῷ καὶ οἵτινες προσυπογράψουσι τοῦτο, ἐάν γινώσκωσι γράμματα.

Άρθρον 51

Ο ενεργῶν τήν επίδοσιν ὀφείλει προσέτι νά σημειώσῃ ἐπί τοῦ ἐπιδομένου ἐγγράφου τήν κατά τό προηγούμενον ἄρθρον χρονολογίαν, τόν τόπον τῆς ἐπιδόσεως καί τό πρόσωπον, εἰς ὃ τοῦτο ἐνεχειρίσθῃ, ἢ τήν οἰκίαν, ἐν τῇ ὁποία ἐκολλήθη, καί νά ὑπογράψῃ τήν σημείωσιν ταύτην.

Άρθρον 52

Ἐπί ἐπιδόσεων γινομένων κατά τό ἄρθρον 47 τό ἀποδεικτικόν τῆς ἐπιδόσεως περιέχει τήν πιστοποίησιν περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου.

Άρθρον 53

Ἐπίδοσις διά τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ἐπιδόσεις γινόμεναι διά τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς δύνανται νά ἐνεργῶνται καί κατά τόν τύπον τῶν ἐπιδόσεων τῶν ποινικῶν δικογράφων ἐν ταῖς κοιναῖς ποινικαῖς δίκαις.

Σημ.: Τό ἄρθρο αὐτό παραπέμπει στίς σχετικές διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Κωδ. Ποιν. Δικ. (ἄρθρα 155 ἐπ. βλ. σχετ. Βουγιούκα, Ποινικόν Δικονομικόν Δίκαιον, τεύχ. I, Θεσσαλονίκη 1984, σ. 141 ἐπ.).

Άρθρον 54

Ἐπίδοσις ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ἐπί ἐπιδόσεων ἐνεργητέων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀπευθύνεται ἡ προσήκουσα παράκλησις πρὸς τήν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἵνα αὕτη ἐντείλῃ τήν ἀρμοδίαν Πρεσβείαν ἢ τήν οἰκείαν Προξενικὴν Ἀρχήν τήν ἐπίδοσιν.

Άρθρον 55

Ἐπίδοσις ἐπί κατηγορουμένων ἀγνώστου διαμονῆς.

Ἐπί κατηγορουμένων ἀγνώστου διαμονῆς ἡ ἐπίδοσις λογίζεται γενομένη, ἐάν τό περιεχόμενον τοῦ ἐπιδοτηρίου ἐγγράφου γνωστοποιηθῇ δὶς διά τοῦ περι-

οδικού της «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» και μιᾶς ἡμερίδος καί ἀπό τῆς τελευταίας δημοσιεύσεως παρέλθωσι δύο ἑβδομάδες.

Ἡ ἐκλογή τῆς ἡμερίδος ἀνήκει εἰς τόν ἐντελλόμενον τήν ἐπίδοσιν, ἡ δὲ δαπάνη βαρύνει τό Τ.Α.Κ.Ε.

Ἄρθρον 56

Ἀποδεικτικά μέσα.

Ἐν τῇ κατά τόν παρόντα νόμον διαδικασία εἶναι δεκτόν πᾶν ἀποδεικτικόν μέσον.

Ἐπιβολή ὄρκου εἰς τόν κατηγορούμενον δέν ἐπιτρέπεται.

Ἄρθρον 57

Ὁ δικαστής δέν δεσμεύεται ὑπό νομικῶν κανόνων ἐν τῇ ἐκτιμῇ τῶν ἀποδείξεων, ἀλλά πρέπει νά ἀποφαίνεται κατ' ἐλευθέραν πεποίθησιν ἀντλούμενην ἐκ τοῦ συνόλου τῆς συζητήσεως καί τῶν ἀποδείξεων.

Ἰδίᾳ δέ ὁ δικαστής ἐκτιμᾷ ἐλευθέρως τήν τυχόν ἀπολογίαν τοῦ κατηγορουμένου, τάς καταθέσεις τῶν μαρτύρων, τήν γνώμην τῶν πραγματογνωμόνων, τά ἔγγραφα, τό πόρισμα τῆς δικαστικῆς αὐτοψίας.

Ἀλλά καταδίκη κληρικοῦ εἰς οἰανδήποτε ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν δέν δύναται νά στηριχθῇ ἐπὶ τῆς μαρτυρίας ἑνός μόνον μάρτυρος.

Σημ.: Στό ἄρθρο αὐτό καθιερώνεται ἡ ἀρχή τῆς ἐλεύθερης ἀπόδειξης, ἀρχή καθιερωμένη στήν ἐκκλησιαστικὴ πρακτικὴ· βλ. Τρωϊάνου. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ δικονομία μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰουστινιανοῦ, σ. 99 ἐπ. καί τοῦ ἴδιου. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ διαδικασία μεταξύ 565 καί 1904, σ. 74 ἐπ. βλ. καί τό ἄρθρο 177 Κωδ. Ποιν. Δικ. καί σχετικὴ ἀνάλυση εἰς Βουγιούκα, ὅ.π., σ. 207 ἐπ. καί Β. Ζησιάδου, Ἀρχαί καί θεσμοί προστασίας τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τήν κυρίαν διαδικασίαν, Θεσσαλονίκη 1972, σ. 73 ἐπ.

Περὶ μαρτύρων

Ἄρθρον 58

Ὑποχρέωσις πρὸς ἐμφάνισιν.

Πᾶς προσκαλούμενος ὅπως μαρτυρήσῃ ἐνώπιον τοῦ ἀνακρίνοντος κληρικοῦ, ἢ ἐνώπιον Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ὀφείλει κατὰ κανόνα νά ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ προσκαλοῦντος αὐτόν ἀνακριτικοῦ ὀργάνου τῆς Ἐκκλησίας ἢ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

Δέν υποχρεοῦνται πρὸς ἐμφάνισιν οἱ Ἄρχιερεῖς καὶ οἱ ἔνεκα προ-
βεβηκυίας ἡλικίας ἢ νόσου ἀδυνατοῦντες νά προσέλθωσιν.

Ἄρθρον 59

Ἵπουργοί, Στρατηγοί ἔχοντες διοίκησιν, Εἰσαγγελεῖς καὶ Νομάρχαι ὑπο-
χρεοῦνται πρὸς ἐμφάνισιν μόνον ἐάν προσκαλῶνται νά ἐξετασθῶσιν ὑπὸ Ἀρχι-
ερέως, ἐν ᾧ τόπῳ ἐδρεύουσιν, ἢ ἐάν διατρίβωσιν ἐκτός τῆς ἑδρας αὐτῶν, ἐν ᾧ
τόπῳ διατρίβουσι.

Ἄρθρον 60

Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατρίβοντες υποχρεοῦνται πρὸς ἐμφάνισιν μόνον ἐάν
προσκαλῶνται νά ἐξετασθῶσιν ἐν ᾧ τόπῳ διατρίβουσιν.

Ἄρθρον 61

Ὁ πρὸς ἐμφάνισιν ὑπόχρεως, ἐάν νομίμως κλητευθεῖς μὴ ἐμφανισθῆ ἄνευ
ἀποχρώσης δικαιολογίας, καταδικάζεται ὑπὸ τοῦ ἀνακρίνοντος, ἢ ἐάν προ-
σεκλήθη πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον Δικαστηρίου, ὑπὸ τούτου εἰς πρόστιμον ὑπὲρ
τοῦ Ο.Δ.Ε.Π., μέχρι τῶν δραχμῶν τριακοσίων.

Ἄρθρον 62

Ἐάν, ἐπαναληφθείσης τῆς κλήσεως, ὁ ἀπειθήσας μάρτυς δέν ἐμφανισθῆ
καὶ αὐθις ἀδικαιολογήτως, τό πρόστιμον δύναται νά διπλασιασθῆ.

Κατὰ τοῦ δὶς προσκληθέντος καὶ μὴ ἐμφανισθέντος ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ
Ἄνακριτοῦ ἢ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου ἔνταλμα βιαίας προσαγωγῆς, ὅπερ
ἀποστέλλεται εἰς τὴν Εἰσαγγελικὴν ἢ Ἀστυνομικὴν ἀρχὴν πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπο-
χρεουμένην πρὸς τοῦτο.

Ἄρθρον 63

Ἐάν ὁ ἀπειθήσας μάρτυς, ἐμφανισθεῖς μετὰ τὴν πρώτην ἢ καὶ τὴν δευ-
τέραν κλήσιν, δικαιολογήσῃ ἀποχρώντως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀνακρίνοντος, ἢ

κατά τὰς περιστάσεις τοῦ δικαστηρίου τὴν μὴ ἐμφάνισιν αὐτοῦ ὁ ἀνακρίνων ἢ κατά τὰς περιστάσεις, τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν.

Ἄρθρον 64

Κλήσις.

Οἱ μάρτυρες προσκαλοῦνται δι' ἐγγράφου κλήσεως, ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ ἀνακρίνοντος καὶ φερούσης τὴν ὑπογραφήν αὐτοῦ καὶ τοῦ Γραμματέως καὶ τὴν σφραγίδα.

Ἐάν ὁ μάρτυς προσκαλῆται πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, τὴν κλήσιν ἐκδίδει ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 65

Ἐν τῇ κλήσει ἀναγράφεται ἡ ἡμέρα, ἡ ὥρα, ὁ τόπος τῆς ἐμφανίσεως, ὑπομνησκονται δὲ καὶ τὰ ἐπιβλαβῆ ἐπακολουθήματα τῆς ἀπειθείας.

Ἄρθρον 66

Ἡ κλήσις ἐπιδίδεται ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐκδόντος αὐτήν. Ἡ κλήσις δεόν νὰ ἐπιδοθῇ εἴκοσι τέσσαρας τουλάχιστον ὥρας πρὸ τῆς πρὸς ἐμφάνισιν ὠρισμένης ἡμέρας.

Ἐάν ὁ μάρτυς κατοικῇ ἢ διατρίβῃ εἰς τόπον ἄλλον παρὰ τὸν τῆς ἔδρας τοῦ ἀνακρίνοντος ἢ τοῦ Δικαστηρίου, ἐνώπιον τῶν ὁποίων καλεῖται νὰ ἐμφανισθῇ, ἢ πρὸς ἐμφάνισιν αὐτοῦ προθεσμία ἐπεκτείνεται κατὰ 5 μὲν ἡμέρας, ἂν ὁ ἄλλος τόπος εὑρίσκειται ἐν τῇ αὐτῇ Ἐπισκοπῇ, κατὰ δέκα δὲ ἡμέρας ἐάν ὁ καλούμενος διαμένῃ ἢ διατρίβῃ ἐν ἑτέρᾳ Ἐπισκοπῇ.

Ἄρθρον 67

Κλήσις στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν.

Ἡ κλήσις ὡς μαρτύρων τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀξιωματικῶν στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπαξιωματικῶν καὶ ἐν γένει στρατιωτικῶν γίνεται δι' ἐγγράφου αἰτήσεως πρὸς τὸν οἰκεῖον Φρούραρχον.

Ἡ κλήσις ὡς μαρτύρων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Χωροφυλακὴν γίνεται δι'

έγγράφου αίτήσεως πρὸς τήν οἰκείαν ἀρχήν.

Ἡ κλῆσις ἀξιωματικῶν, στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπαξιωματικῶν καί ἐν γένει στρατιωτικῶν εὐρισκομένων ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου, ὡς καί ἡ τῶν ναυτικῶν ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν, ναυτῶν καί ναυτικῶν ὑπαλλήλων γίνεται δι' έγγράφου αίτήσεως πρὸς τό ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργεῖον.

Ἄξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί, στρατιῶται, ναῦται, στρατιωτικοί καί ναυτικοί ὑπάλληλοι, διατελοῦντες ἐν ἀδείᾳ, κλητεύονται κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 68 Ἀνίκανοι μάρτυρες.

Δέν ἐξετάζονται ὡς μάρτυρες:

- α) Οἱ μήπω συμπληρώσαντες τό δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἔτι δέ καί οἱ διανοητικῶς νοσοῦντες.
- β) Οἱ ἀποβεβλημένοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, οἱ μή χριστιανοί καί οἱ αἰρετικοί ἢ σχισματικοί.
- γ) Οἱ ἐπὶ ψευδορκία καταδικασθέντες ὑπό κοινοῦ ποινικοῦ ἢ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ἔτι δέ αἱ ἀποδεδειγμένως πορνεύομεναι γυναῖκες καί οἱ κατὰ τό ἄρθρον 60 τοῦ ποινικοῦ νόμου διατελοῦντες ὑπό ἀστυνομικήν ἐπιτήρησιν ὡς προαγωγοί.
- δ) Ἡ σύζυγος ἢ ἡ διατελέσασα σύζυγος τοῦ κατηγορουμένου, ἔτι δέ οἱ διατελοῦντες πρὸς τόν κατηγορούμενον εἰς σχέσιν συγγενείας ἐξ αἵματος κατ' εὐθείαν γραμμήν ἢ μέχρι τοῦ τρίτου βαθμοῦ ἐκ πλαγίου, ἢ εἰς σχέσιν κηδεστείας κατ' εὐθείαν γραμμήν ἢ ἐν τῷ δευτέρῳ βαθμῷ ἐκ πλαγίου, ἔστω καί ἂν δέν ὑφίσταται πλέον ὁ γάμος δι' οὗ συνήφθη ἡ κηδεστεία.

Δέν ἐξετάζονται ὡσαύτως ὡς μάρτυρες οἱ κληρικοί ὡς πρὸς πᾶν ὄ,τι γινώσκουσιν ἐκ τῆς Ἐξομολογήσεως.

Σημ.: Βλ. Κονιδάρη - Τρωϊάννου, σ. 681.

Ἄρθρον 69

Οἱ διατελοῦντες ἢ διατελέσαντες δημόσιοι ὑπάλληλοι μόνον μετά τήν ἔγκρισιν τῆς προϊσταμένης αὐτῶν Ἀρχῆς δύνανται νά ἐξετασθῶσιν ὡς μάρτυρες περὶ γεγονότων ἀφορώντων εἰς τήν πρὸς ἐχεμύθειαν ὑποχρέωσιν αὐτῶν.

Ἡ προϊσταμένη Ἀρχή δύναται νά ἀρνηθῆ τήν ἔγκρισιν μόνον ἂν ἡ μαρτυρία ἤθελε βλάψει τά συμφέροντα τοῦ Κράτους.

Άρθρον 70

Δικαίωμα ἀρνήσεως τῆς μαρτυρίας.

Δικαιοῦνται νά ἀρνηθῶσι τήν ἑαυτῶν μαρτυρίαν:

- α) Συνήγοροι τοῦ κατηγορουμένου ὡς πρός πᾶν ὅ,τι ἐνεπιστεύθη εἰς τούτους ὑπό τήν ρηθείσαν ιδιότητα, ἐφ' ὅσον δέν ἐλύθησαν τῆς πρός ἐχεμύθειαν ὑποχρέωσης.
- β) Δικηγόροι, ἰατροί καί μαῖαι ὡς πρός πᾶν ὅ,τι ἐνεπιστεύθη εἰς τούτους ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν ἐφ' ὅσον δέν ἐλύθησαν τῆς πρός ἐχεμύθειαν ὑποχρέωσης.
- γ) Οἱ Ἀρχιερεῖς ὡς πρός πᾶν ὅ,τι γινώσκουσι παρά τῶν διϊσταμένων συζύγων ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν πρός συμφιλίωσιν καθηκόντων αὐτῶν.

Πᾶς μάρτυς δικαιούται νά ἀρνηθῇ τήν μαρτυρίαν περί ἐρωτήσεων ἢ ἐφ' ὧν ἀπάντησις ἤθελεν ἐπισύρει τόν κίνδυνον ποινικῆς διώξεως καθ' ἑαυτοῦ.

Άρθρον 71

Ὅρκος τῶν μαρτύρων.

Οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται ἐνόρκως.

Ἄνωμοτί ἐξετάζονται οἱ περὶ ὧν ὑπάρχει ὑπόνοια, ὅτι συνέπραξαν ὀπωσδήποτε μετὰ τοῦ κατηγορουμένου εἰς τήν προσαπτομένην αὐτῷ πράξιν, καί οἱ ἤδη ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συμπράξει καταδικασθέντες ὑπό κοινοῦ ποινικοῦ ἢ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

Άρθρον 72

Ἐκαστος μάρτυς ὀμνύει πρό τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος ἐξετάσεως αὐτοῦ.

Πρό τῆς ὀρκίσεως πρέπει νά ἐπεξηγητῆται εἰς τόν μάρτυρα κατά τόν προσήκοντα τρόπον ἡ ἔννοια καί ἡ σημασία τοῦ ὅρκου, ὡς καί αἱ ποιναί τῆς ψευδορκίας.

Οἱ μάρτυρες ὀρκίζονται ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, κατά τόν διά τῆς κοινῆς ποινικῆς δικονομίας καθωρισμένον ὅρκον.

Σημ.: Ἐνόψει τοῦ ὅτι στόν ἴδιο νόμο τυποποιήθηκε ἡ ψευδορκία μάρτυρα σέ ἐκκλησιαστική δίκη (βλ. πύ κάτω τό ἀρθρο 81, ἀλλά Παρατηρήσεις βλ. στό Ε' Π8), ἡ ἐπεξήγηση, πρέπει ν' ἀφορᾷ τίς ποινές τοῦ ἀρθρου αὐτοῦ.

Ἄρθρον 73

Οἱ Ἀρχιερεῖς, Πρεσβύτεροι καί Διάκονοι ἐξεταζόμενοι ὡς μάρτυρες δέν ὁμνύουσιν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἀλλά φέροντες τήν δεξιάν ἐπὶ τοῦ στήθους, διαβεβαιοῦσιν οἱ μὲν ἀρχιερεῖς ἐπὶ τῇ Ἀρχιερωσύνῃ, οἱ δέ λοιποὶ ἐπὶ τῇ Ἱερwsύνῃ αὐτῶν, ὅτι θά μαρτυρήσωσι τήν ἀλήθειαν.

Ἄρθρον 74

Ἄλαλοι δυνάμενοι μὲν νά γράφωσιν, ὁμνύουσιν ἀντιγράφοντες τόν τύπον τοῦ ὄρκου καί ὑπογράφοντες αὐτόν, ἀδυνατοῦντες δέ νά γράφωσιν, ὁμνύουσι τῇ βοηθείᾳ διερμηνέως διά σημείων.

Ἄρθρον 75

Ἐάν, εἴτε ἐν τῇ προανακρίσει εἴτε πρό τοῦ Δικαστηρίου, ἐπαναληφθῆ ἡ ἐξέτασις μάρτυρος ἐξετασθέντος ἤδη ἐνόρκως, ὁ ἀνακρίνων (ἢ κατά τὰς περιστάσεις τό Δικαστήριον) δύναται ἀντί τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ὀρκίσεως τοῦ μάρτυρος, νά προκαλέσῃ τήν βεβαίωσιν αὐτοῦ ὅτι ἀληθῆ μαρτυρεῖ ἀναφερόμενος εἰς τόν δοθέντα ἤδη ὄρκον.

Ἄρθρον 76

Ἐξέτασις τῶν μαρτύρων.

Ἡ ἐξέτασις ἄρχεται δι' ἐρωτήσεων πρός τόν μάρτυρα περί τοῦ ὀνόματος καί ἐπωνύμου, τῆς ἡλικίας του, τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως, τοῦ ἐπαγγέλματος καί τῆς θρησκείας.

Ἐν ἀνάγκῃ ἀπευθύνονται πρός τόν μάρτυρα ἐρωτήσεις περί γεγονότων ἀφορώντων εἰς τήν πρός μαρτυρίαν ἱκανότητα ἢ εἰς τήν ἀξιοπιστίαν αὐτοῦ κατά τήν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἰδίᾳ δέ περί τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρός τόν κατηγορούμενον ἢ τόν παθόντα.

Ἄρθρον 77

Εἶτα προσκαλεῖται ὁ μάρτυς, ὅπως ἐκθέσῃ ἐν συνεχείᾳ πᾶν ὅ,τι γινώσκει περί τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐξετάσεως αὐτοῦ.

Πρός διασάφησιν καί προς συμπλήρωσιν τῆς μαρτυρίας, ὡς καί προς ἀποκάλυψιν τοῦ λόγου τῆς γνώσεως, ἀπευθύνονται ἐν ἀνάγκῃ ἕτεροι ἐρωτήσεις προς τόν μάρτυρα.

Ἄρθρον 78

Μάρτυρες κωφοί, ἄλαλοι, κωφάλαλοι, ἢ ἀγνοοῦντες τήν Ἑλληνικήν.

Ἐάν ὁ μάρτυς εἶναι κωφός, ἢ ἄλαλος ἢ κωφάλαλος, δέν εἶναι δέ δυνατή ἡ ἔγγραφος συνεννόησις, προσλαμβάνεται διερμηνεύς ὑπό τοῦ ἀνακρίνοντος ἢ ἐπί ἐξετάσεως ἐνώπιον δικαστηρίου ὑπό τοῦ προέδρου.

Τά αὐτά ἰσχύουσι καί ἐπί μαρτύρων μή ἐγκρατῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ἄρθρον 79

Ὁ διερμηνεύς ὁμνύει ἐπί τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἢ ἐάν εἶναι ἱερωμένος, διαβεβαιοῦται ἐπί τῇ Ἀρχιερωσύνῃ ἢ τῇ Ἱερωσύνῃ αὐτοῦ, ὅτι θέλει διερμηνεύσει πιστῶς καί εὐσυνειδήτως.

Ἄρθρον 80

Οἱ λόγοι οἱ ἀποκλείοντες τόν διορισμόν τινος ὡς πραγματογνώμονος ἀποκλείουσι τόν διορισμόν αὐτοῦ καί ὡς διερμηνέως.

Τοῦ διορισθέντος διερμηνέως δύναται ὡσαύτως νά αἰτηθῇ ἡ ἐξαίρεσις ὑπό τοῦ κατηγορουμένου δι' οὓς λόγους δύναται νά αἰτηθῇ ἡ ἐξαίρεσις τοῦ πραγματογνώμονος.

Περί τῆς ἐξαιρέσεως ἀποφαίνεται ὁ προσλαβών τόν διερμηνέα ἀνακριτής, ἢ ἐπί προσλήψεως διερμηνέως κατά τήν πρό τοῦ Δικαστηρίου ἐξέτασιν, τό Δικαστήριον.

Άρθρον 81

Ἡ ἐν τῇ κατὰ τόν παρόντα νόμον διαδικασίαν ἐν γνώσει ψευδορκία τοῦ μάρτυρος κολάζεται ὑπό τοῦ ἀρμοδίου ποινικοῦ Δικαστηρίου διά τῆς ποινῆς τῆς φυλακίσεως τοῦλάχιστον ἕξ μηνῶν.

Σημ.: Βλ. Ε΄ Π 8.

Άρθρον 82

Ἐπί ἀρνήσεως μαρτυρίας ἢ τοῦ ὄρκου.

Κατά τοῦ ἄνευ νομίμου λόγου ἀρνούμενου τήν μαρτυρίαν ἢ τόν ὄρκον τῆς μαρτυρίας ἐπιβάλλεται ὑπό τοῦ ἀνακρίνοντος (ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις ὑπό τοῦ Δικαστηρίου) πρόστιμον ὑπέρ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. μέχρι τῶν δραχμῶν τριακοσίων.

Άρθρον 83

Οἱ μάρτυρες ἔχουσι δικαίωμα νά αἰτήσωσι ἀποζημίωσιν διά τὰς δαπάνας πορείας καί διαμονῆς αὐτῶν. Αὗται προσδιορίζονται ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων περί ποινικῆς διατιμῆσεως ὑπό τῆς προσκαλούσης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, κατὰ τήν ἐκδοσιν τῆς κλήσεως καί κάτωθι αὐτῆς.

Άρθρον 84

Ἀμέσως μετά τήν ἐμφάνισιν τοῦ μάρτυρος ὁ ἀνακρίνων ἢ ὁ πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ μάρτυς κληθεῖς ἐνεφανίσθη, γράφει κατ' αἴτησιν αὐτοῦ κάτωθι τῆς ὑπό τήν κλήσιν πράξεως περί προσδιορισμοῦ τῶν δικαιωμάτων τοῦ μάρτυρος τὰς λέξεις «ἐθεωρήθη - ἐκτελεστή» καί ὑπογράφεται ὑπό τοῦ προέδρου ἢ ἀνακριτοῦ καί τοῦ γραμματέως, παραδίδεται δέ εἰς τόν δικαιοῦχον πρὸς ἐξόφλησιν.

Άρθρον 85

Ἡ κλήσις ἐξοφλεῖται ὑπό τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. ἢ τῶν τοπικῶν Συμβουλίων τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Άρθρον 86

Ἡ κλήσις ἀνάγκη νά προσαχθῆ πρὸς ἐξόφλησιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς θεωρήσεως· μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην ἀποσβέννυται πᾶν δικαίωμα τοῦ μάρτυρος.

Ἡ ἐξόφλησις γράφεται ἐπ' αὐτῆς τῆς κλήσεως καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ δικαιούχου, ἂν δέ οὗτος ἀδυνατῆ νά ὑπογράψῃ, ὁ καταβάλλων ταμίας δεβαιοῖ τοῦτο ἐπὶ τῆς κλήσεως.

Άρθρον 87

Ὡς αὐτοψία θεωρεῖται πᾶσα δικαστικὴ πράξις δι' ἧς τὸ Δικαστήριον ἢ ὁ ἀνακρίνων ἀντιλαμβάνεται τῆς ὑπάρξεως ὠρισμένης πραγματικῆς καταστάσεως δι' ἀμέσου ἀντιλήψεως οἰονδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ αἰσθητήριον δι' οὗ ἐγένετο ἡ ἀντίληψις.

Περὶ πραγματογνωμοσύνης.

Άρθρον 88

Περίπτωσις διεξαγωγῆς.

Ὅσακις διὰ τὴν κατανόησιν ἢ τὴν ἐκτίμησιν πραγματικῶν γεγονότων ἢ καταστάσεων ἀπαιτοῦνται εἰδικαὶ γνώσεις, ἅς ὁ ἀνακρίνων ἢ ὁ δικαστὴς δέν ἔχει συνήθως, δύνανται νά προσληφθῶσιν εἰς ἧ, κατὰ τὰς περιστάσεις, πλείονες πραγματογνώμονες.

Άρθρον 89

Διορισμός πραγματογνωμόνων καὶ ἐξαίρεσις.

Οἱ πραγματογνώμονες διορίζονται ὑπὸ τοῦ ἀνακρίνοντος, ἢ (κατὰ τὰς περιστάσεις) ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ἀνακοινοῦνται δέ τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὸν κατηγορούμενον.

Ὁ κατηγορούμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νά προτείνῃ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ πραγματογνώμονος δι' οὓς λόγους δύναται νά αἰτηθῆ ἡ ἐξαίρεσις δικαστῶν.

Δέν δύναται ἐν τούτοις νά ἐξαιρεθῆ ὁ πραγματογνώμων ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐξητάσθη ἤδη ὡς μάρτυς.

Ἐπί τῆς περὶ ἐξαιρέσεως αἰτήσεως ἀποφαίνεται ἀνεκκλήτως ὁ διορίσας τὸν πραγματογνώμονα.

Ἄρθρον 90

Ὑποχρέωσις πρὸς γνωμοδότησιν.

Ὁ διορισθεὶς πραγματογνώμων ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀνατεθεῖσαν εἰς αὐτὸν πραγματογνωμοσύνην ἐάν εἶναι δημοσία διωρισμένος πρὸς γνωμοδοτήσεις τοῦ αἰτουμένου εἶδους, ἢ ἂν ἀσκῇ δημοσία πρὸς βιοπορισμὸν τὴν ἐπιστήμην, τὴν τέχνην, ἢ τὸ ἐπιτήδευμα, ᾧ ἡ γνώσις ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν τῆς γνωμοδοτήσεως, ἢ ἐάν διὰ τὴν ἄσκησιν ταύτην ἔλαβε δημοσίον διορισμὸν ἢ ἄδειαν.

Ἄρθρον 91

Ὁ πραγματογνώμων δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ τὴν γνωμοδότησιν δι' οὓς λόγους καὶ ὁ μάρτυς δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ τὴν μαρτυρίαν.

Ὁ διορίσας πραγματογνώμονα δύναται καὶ δι' ἄλλους λόγους ἀποχωρῶντας κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν πραγματογνώμονα τῆς πρὸς γνωμοδότησιν ὑποχρέωσεως.

Δημόσιος ὑπάλληλος δέν ἐξετάζεται ὡς πραγματογνώμων, ἐάν ἡ προϋσταμένη τούτου ἀρχὴ δηλώσῃ, ὅτι ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ ἤθελε παραβλάψῃ τὸ συμφέρον τῆς Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 92

Ὁ πραγματογνώμων πρὶν ἢ γνωμοδοτήσῃ ὁμνύει πρὸ τοῦ διορίσαντος αὐτόν, ὅτι θέλει ἐκτελέσει ἀμερολήπτως καὶ μετὰ πάσης εὐσυνειδησίας τὴν εἰς αὐτόν ἀνατεθεῖσαν πραγματογνωμοσύνην.

Ἡ ὄρκισις παραλείπεται ἐάν ὁ διορισθεὶς πραγματογνώμων ὤμοσεν ἐφ' ἅπαξ πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτων ἔργων· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀρκεῖ ἡ ἐπίκλησις τοῦ δοθέντος ἤδη ὄρκου.

Ἄρθρον 93

Ἡ γνώμη τοῦ πραγματογνώμονος δηλοῦται ἐγγράφως ἢ προφορικῶς κατὰ τὴν ἐκτίμησιν αὐτοῦ.

Περί τῆς προφορικῆς γνωμοδοτήσεως συντάσσεται ἔκθεσις κατά τούς νομίμους τύπους. Ἐάν ἡ γνωμοδότησις δοθῇ προφορικῶς ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἢ τοῦ ἀνακριτοῦ, γίνεται μνεία ταύτης ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ἡ ἔγγραφος γνωμοδότησις, φέρουσα τήν ὑπογραφὴν τοῦ πραγματογνώμονος, ἐγχειρίζεται εἰς τόν ἀνακρίνοντα ἢ εἰς τόν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου, οἵτινες κάτωθι πιστοποιοῦσι τήν ἐγχείρισιν αὐτῆς καί ὑπογράφουσι τήν πιστοποίησιν μετὰ τοῦ Γραμματέως.

Ἄρθρον 94

Ὁ ἐκτελέσας τά ἔργα αὐτοῦ πραγματογνώμων δικαιούται νά ἀξιῶσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τήν πορείαν καί τὰς ἡμεραργίας καί ἀνάλογον ἀμοιβήν διὰ τήν ἐργασίαν.

Ἡ τε ἀποζημίωσις καί ἡ ἀμοιβή ὀρίζονται ὑπό τοῦ διορίσαντος τόν πραγματογνώμονα ἢ, ἐάν ὁ πραγματογνώμων διωρίσθῃ ὑπό τοῦ Δικαστηρίου, ὑπό τοῦ Προέδρου.

Τά ἐκκαθαρισθέντα δικαιώματα καταβάλλονται εἰς τόν δικαιούχον ὑπό τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. δικαιουμένου εἴτα νά εἰσπράξῃ ταῦτα παρὰ τοῦ καταδικασθέντος, εἰς πληρωμήν τῶν ἐξόδων.

Περί ἀποφάσεων

Ἄρθρον 95

Κατάρτισις

Αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καταρτίζονται δι' ἀπόλυτου πλειοψηφίας, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ παρόντι νόμῳ δέν ὀρίζεται ἄλλως.

Ἐάν σχηματισθῶσι πλείονες τῶν δύο γνωμῶν, μηδεμία δέ ἔχη ὑπέρ αὐτῆς τήν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν, ὁ προεδρεύων πειράται νά ἐπιτύχῃ ἀπόλυτου πλειοψηφίας διὰ διαιρέσεως τῶν ζητημάτων καί ἐπαναλήψεως τῆς ψηφοφορίας. Ἐάν ἡ ἀπόπειρα ἀστοχήσῃ, αἱ διὰ τόν κατηγορούμενον δυσμενέσταται ψῆφοι προστίθενται εἰς τὰς ἀμέσως ἦττον δυσμενεῖς μέχρις οὔ σχηματισθῇ ἀπόλυτος πλειοψηφία.

Ἐπί ἰσοψηφίας ἐπικρατεῖ ἡ ὑπέρ τοῦ κατηγορουμένου ἐπεικεστέρα γνώμη.

Ἐάν γεννηθῇ ἀμφισβήτησις ὁποτέρᾳ τῶν δύο ἰσοψήφων γνωμῶν εἶναι ἡ διὰ τόν κατηγορούμενον ἦττον δυσμενής, γίνεται ἐπί τοῦ ζητήματος τούτου, ὡς προκαταρκτικοῦ, ἰδιαίτερα ψηφοφορία.

Ἐάν δέ κατά τήν ψηφοφορίαν ταύτην ἐπέλθῃ ἰσοψηφία, ἐπικρατεῖ διά τήν λύσιν τοῦ προκαταρκτικοῦ τούτου ζητήματος ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 96

Τό ζήτημα ἂν ὑπάρχῃ ἀνάγκη συμπληρώσεως τῆς διαδικασίας καί ἄλλα τοιαῦτα προκαταρκτικά ζητήματα, δεόν νά προηγῶνται τῆς ψηφοφορίας.

Ἐπί τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως τό ζήτημα ἂν ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἔνοχος τοῦ εἰς αὐτόν προσαπτομένου παραπτώματος, προηγεῖται τῇ ψηφοφορία τοῦ ζητήματος περί τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς. Ἐάν δέ εἰς τόν κατηγορούμενον προσάπτονται πλείονα τοῦ ἐνός παραπτώματα, γίνεται ἰδιαίτερα ψηφοφορία περί ἐνός ἐκάστου ὡς πρός τήν ἐνοχὴν ἢ ἀθωότητα.

Ἡ διάσκεψις περί τῆς ποινῆς ἀνάγκη νά περιορίζηται εἰς ἐκεῖνα μόνον τά παραπτώματα ὧν ἐκρίθη ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος. Ἐνταῦθα οἱ πρότερον ὑπέρ τῆς ἀθωότητος ἀποφηνάμενοι δικασταί δύνανται νά ἀρνηθῶσι ψῆφον ἐπί τοῦ ζητήματος τῆς ποινῆς, τότε δέ αἱ ψῆφοι αὐτῶν προστίθενται εἰς τὰς ψήφους τῶν ἐκφρασάντων τήν ἐπιεικεστάτην ὑπέρ τοῦ κατηγορουμένου γνώμην.

Ἄρθρον 97

Διάσκεψις καί ψηφοφορία.

Ἡ διάσκεψις γίνεται μυστική παρισταμένου μόνον τοῦ Γραμματέως, διευθύνεται δέ ὑπό τοῦ Προέδρου. Οὗτος θέτει τά ζητήματα καί συλλέγει τὰς ψήφους. Τὰς τυχόν διαφωνίας περί τοῦ ἀντικειμένου, περί τῆς διατυπώσεως καί τῆς σειρᾶς τῶν ζητημάτων λύει τό Δικαστήριον.

Ὁ δικαστής, ἐπιφυλαττομένου τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, δέν δύναται νά ἀρνηθῇ ψῆφον ἐπί τινος ζητήματος διά τόν λόγον ὅτι ἡ ψηφοφορία ἐπί προηγηθέντος ζητήματος ἀπέβη ἐναντίον τῆς γνώμης αὐτοῦ.

Ἄρθρον 98

Ἐν τῇ ψηφοφορία προηγοῦνται οἱ νεώτεροι κατά τήν χειροτονίαν.

Ἐάν ὠρίσθῃ Εἰσηγητής, οὗτος ψηφίζει πάντοτε πρῶτος. Ὁ Πρόεδρος ψηφίζει τελευταῖος.

Άρθρον 99

Πρακτικόν διασκέψεως καί ψηφοφορίας.

Περί τῆς ψηφοφορίας συντάσσεται Πρακτικόν, ἐν ᾧ σημειοῦται ἡ ψῆφος ἑνός ἐκάστου, ἢ ἡ ὁμοψηφία καί καταχωρίζεται ἡ σχηματισθεῖσα ἀπόφασις.

Πᾶς ψηφίζων δικαιούται νά καταχωρήσῃ ἐν τῷ πρακτικῷ τήν διαφέρεισαν γνώμην αὐτοῦ μετὰ τῶν αἰτιολογιῶν. Τό δικαίωμα τοῦτο ἔχουσι καί οἱ ἐν τοῖς Ἐπισκοπικοῖς Δικαστηρίοις ἔχοντες ἀπλῶς συμβουλευτικὴν ψῆφον.

Τό πρακτικόν ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου καί τοῦ Γραμματέως.

Άρθρον 100

Περί τῆς διαδικασίας ἐπὶ κατηγορουμένων πρεσβυτέρων, διακόνων, ὑποδιακόνων καί μοναχῶν.

Ὁ ἀρμόδιος Μητροπολίτης ἢ ἐν περιπτώσει χηρείας τῆς Μητροπόλεως, ὁ τοποτηρητής αὐτῆς, λαβὼν ὅπωςδήποτε γνῶσιν, εἴτε συνεπεία ὑποβαλλομένης εἰς αὐτόν μηνύσεως, ὅτι κληρικός ἢ μοναχός ὑπέπεσεν εἰς παράπτωμα συνεπαγόμενον κανονικὴν ποινὴν, ἐφόσον κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ δέν πρόκειται περὶ ἐλαφροῦ παραπτώματος δι' ὃ δύναται ν' ἀσκήσῃ τὰ διοικητικά δικαιώματα αὐτοῦ, ἐνεργεῖ αὐτοπροσώπως τακτικὰς ἐνόρκους ἀνακρίσεις ἢ ἀναθέτει τὴν διεξαγωγὴν ἢ καί τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν εἰς ἓν τῶν μελῶν τοῦ ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου.

Ἐπὶ ἀνακρίσεων διεξακτέων ἐν τῇ Μητροπόλει, ἀλλ' ἐκτός τῆς ἔδρας αὐτῆς, ὁ Μητροπολίτης δύναται νά ἀναθέσῃ τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν καί εἰς ἕτερον κληρικόν αὐτοῦ ὡς ἀναπληρωτὴν τοῦ ἀνακριτοῦ.

Άρθρον 101

Μήνυσις

Ἡ μήνυσις γίνεται ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ μηνύοντος αὐτοπροσώπως ἢ δι' εἰδικῆς ἐγγράφου ἐντολῆς πρὸς τόν Γραμματέα τῆς Μητροπόλεως, ὀφείλοντα νά ἀνακοινώσῃ ταύτην ἀμελητί τῷ Μητροπολίτῃ ἢ τῷ ἀναπληρωτῇ αὐτοῦ.

Ἡ μήνυσις μονογράφεται ἀνά πᾶν φύλλον ὑπὸ τοῦ δεχομένου αὐτὴν καί συντάσσεται περὶ τῆς ἐγχειρίσεως αὐτῆς κατὰ τόν καθιερωμένον τύπον ἔκθεσις, εἰς ἣν προσαρτᾶται ἡ ἐγχειρισθεῖσα μήνυσις. Αἱ τυχόν μεταβολαί ἢ προσθήκαι δέν γίνονται εἰς τὴν μήνυσιν, ἀλλὰ καταχωρίζονται ἐν τῇ ἐκθέσει.

Ἐάν ἡ μήνυσις ἐγένετο δι' ἐγγράφου ἐντόλῆς, τό ἔγγραφον τῆς ἐντολῆς

προσαρτᾶται εἰς τὴν ἔκθεσιν. Εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ μήνυσις ἢ γενομένη κατὰ τοῦ κληρικοῦ ὑπὸ τινος τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 67 ἔδαφ. 6' καὶ γ' μνημονευομένων, πλὴν ἂν οὗτος ὑπῆρξεν ὁ παθὼν ἐκ τοῦ παραπτώματος τοῦ κληρικοῦ.

Ἄρθρον 102

Προσωρινὴ ἀπαγόρευσις ἱεροπραξιῶν.

Ἐπὶ παραπτωμάτων προβλεπομένων καὶ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαίου, δι' ἃ διετάχθη ὑπὸ τῆς κοινῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς ἢ προφυλάκισις τοῦ κληρικοῦ ἢ ἱερωμένου μοναχοῦ, ὁ ἀρμόδιος Μητροπολίτης δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ προσωρινῶς μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου πᾶσαν ἱεροπραξίαν, ἄνευ στερήσεως τοῦ μισθοῦ. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει ὁ Μητροπολίτης καὶ ἐπὶ παντός ἑτέρου παραπτώματος κολαζομένου διὰ τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως ἐφ' ὅσον τοῦτο προέκάλεσε δημόσιον σκάνδαλον.

Ἄρθρον 103

Ἐπὶ ὠρισμένων ἀνακριτικῶν πράξεων διεξακτέων ἐν ἑτέρᾳ Μητροπόλει, ὁ Μητροπολίτης ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ παρακαλεῖ τὸν τῆς Μητροπόλεως ταύτης Ἀρχιερέα ὅπως ἀναθέσῃ τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν εἰς ἓνα τῶν ὑπ' αὐτὸν πρεσβυτέρων καὶ πέμψῃ κατόπιν εἰς τὸν παρακαλοῦντα τὴν συντακτέαν ἔκθεσιν.

Ἄρθρον 104

Ἀμφισβητήσεις κατὰ τὴν ἀνάκρισιν.

Ἐάν ὁ ἀνακρίνων ἀρνήται νὰ ἐνδώσῃ εἰς αἰτησίαν τινα τοῦ κατηγορουμένου τὴν διαφωνίαν, ὡς καὶ πᾶσαν ἑτέραν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀνακρίσεων ἀμφισβήτησιν λύει ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης, κατ' αἰτησίαν οἰουδήποτε τῶν διαφορομένων.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀπόφασις τοῦ ἀρχιερέως γράφεται δι' ἀπλῆς ἐπισημειώσεως κάτωθι τῆς σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἄρθρον 105

Διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως διενεργουμένας ἀνακρίσεις προσλαμβάνεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς κληρικὸς ἢ μοναχὸς ὡς γραμματεὺς ὅστις καὶ προσυπογράφει τὴν μαρτυρικὴν κατάθεσιν.

Ἐάν τὰς ἀνακρίσεις διεξάγη κληρικός ἐντολῇ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως παρίσταται καί ἕτερος κληρικός εἴτε ὡς γραμματεὺς, εἴτε ὡς συμπράττων εἰς τὴν ἀνάκρισιν ὅστις καὶ συνυπογράφει τὴν μαρτυρικὴν κατάθεσιν.

Ἄρθρον 106

Ὁ ἀνακρίνων ὀφείλει νὰ καταβάλῃ προσπάθειαν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Ἐξετάζει δὲ καὶ πιστοποιεῖ ἐξ ἐπαγγέλματος ὄχι μόνον τὴν ἐνοχὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀθωότητα τοῦ κατηγορουμένου.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ἀνακρίνων ἐξετάζει μάρτυρας, ἐξετάζει τὸν κατηγορούμενον, ποιεῖται αὐτοψίας, μελετᾷ ἔγγραφα δυνάμενα νὰ παράσχωσιν αὐτῷ στοιχεῖα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς ἢ ἀθωότητος τοῦ κατηγορουμένου, διατάσσει κατὰ τὰς περιστάσεις πραγματογνωμοσύνην καὶ ἐν γένει ποιεῖται χρῆσιν παντός οἰουδήποτε ἀποδεικτικοῦ μέσου, συντείνοντος κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας.

Ἄρθρον 107

Κατ' οἶκον ἔρευνα καὶ κατάσχεσις πειστηρίων.

Ἐάν ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἐρεύνης κατ' οἶκον ἢ κατασχέσεως πειστηρίων πραγμάτων ἢ ἐγγράφων ὁ ἀνακρίνων ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα. Οὗτος δὲ προβαίνει εἰς τὰς τοιαύτας πράξεις, ὡς καὶ τὴν τυχόν συνδυαζομένην αὐτοψίαν καὶ πραγματογνωμοσύνην, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, καὶ πέμπει τὴν συνταχθεῖσαν αἴτησιν μετὰ τῶν τυχόν κατασχεθέντων πραγμάτων ἢ ἐγγράφων εἰς τὸν αἰτήσαντα κληρικόν.

Ἄρθρον 108

Ἐξέτασις μαρτύρων.

Οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται ὑπὸ τοῦ ἀνακρίνοντος ἕκαστος κατ' ἰδίαν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τῶν λοιπῶν μαρτύρων.

Ὁ ἀνακρίνων δύναται, κατ' αἴτησιν τοῦ κατηγορουμένου, ἐτι δὲ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, νὰ ἐξετάσῃ συμπληρωματικῶς τὸν ἐξετασθέντα μάρτυρα κατ' ἀντιπαράστασιν πρὸς τὸν κατηγορούμενον ἢ πρὸς ἄλλον μάρτυρα.

Άρθρον 109

Κλήσις τοῦ κατηγορουμένου.

Ἡ ἀνάκρισις δέν δύναται νά λογισθῆ περατωθεῖσα πρίν ἢ ἐξετασθῆ ὁ κατηγορούμενος ἢ κληθεῖς πρὸς ἐξέτασιν ἀπειθήσῃ νά ἐμφανισθῆ.

Άρθρον 110

Ὁ κατηγορούμενος προσκαλεῖται πρὸς ἐξέτασιν δι' ἐγγράφου κλήσεως, ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ ἀνακρίνοντος καί φερούσης τήν ὑπογραφήν αὐτοῦ.

Ἐν τῇ κλήσει περιέχεται ἡ ἡμέρα, ἡ ὥρα καί ὁ τόπος τῆς ἐμφανίσεως, δύναται δέ νά περιληφθῆ καί ἡ πρὸς τόν προσκαλούμενον ἀπειλή, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπειθείας θέλει διαταχθῆ ἢ βιαία προσαγωγή αὐτοῦ.

Ἐν τῇ πρὸς τόν κατηγορούμενον κλήσει περιέχεται ὡσαύτως τό εἰς τοῦτον προσαπτόμενον παράπτωμα. Ἐάν ὁμως ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ παραπτώματος ἢ ἐξ ἄλλης αἰτίας φαίνεται σκόπιμον νά μή ἀποκαλυφθῆ τοῦτο ἐν τῇ κλήσει, περιέχεται ἐν αὐτῇ ἀπλῶς ἡ μνεία ὅτι ὁ προσκαλούμενος προσκαλεῖται πρὸς ἐξέτασιν.

Άρθρον 111

Ἡ κλήσις ἐπιδίδεται ἐπιμελεῖα τοῦ ἐκδόντος αὐτήν, ἐνεργεῖται δέ ἡ ἐπίδοσις κατά τὰς σχετικές διατάξεις.

Ἡ κλήσις πρέπει νά ἐπιδοθῆ 24 τοῦλάχιστον ὥρας πρὸ τῆς πρὸς ἐμφάνισιν ὠρισμένης ἡμέρας. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος κατοικῆ ἢ διατρίβῃ ἐν ἄλλῳ τόπῳ παρά τόν τῆς ἔδρας τοῦ ἀνακρίνοντος, ἢ πρὸς ἐμφάνισιν αὐτοῦ προθεσμία ἐπεκτείνεται κατά πέντε μὲν ἡμέρας ἐάν κατοικῆ ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως, κατά δέκα δέ ἡμέρας ἐάν κατοικῆ ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἐκτός τῆς περιφερείας τῆς Μητροπόλεως. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος κατοικῆ ἢ διατρίβῃ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὁ ἀνακρίνων τάσσει ἀνάλογον πρὸς ἐμφάνισιν προθεσμίαν, οὐχί ὁμως καί βραχυτέραν τοῦ μηνός.

Άρθρον 112

Ἐάν ὁ κατηγορούμενος ἀπειθήσας μή ἐμφανισθῆ ὁ ἀνακρίνων δύναται νά αἰτήσῃ παρά τῆς ἀρμοδίας Εἰσαγγελικῆς ἢ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς τήν βιαίαν

ένώπιον αὐτοῦ προσαγωγήν τοῦ κατηγορουμένου, συνωδὰ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 62.

Ἄρθρον 113

Ἐξέτασις τοῦ κατηγορουμένου.

Πρὸ τῆς ἐξετάσεως ὁ ἀνακρίνων ἐξηγεῖ εἰς τὸν κατηγορούμενον τοὺς λόγους τῆς κατηγορίας καὶ ἐρωτᾷ αὐτόν ἂν ἔχη νὰ ἀπαντήσῃ τι ἐπὶ τούτων.

Ἡ ἐξέτασις ἀνάγκη νὰ παρέχῃ τῷ κατηγορουμένῳ τὰ στοιχεῖα πρὸς ἀναίρεσιν τῶν κατ' αὐτοῦ ὑπονοιῶν καὶ πρὸς πρότασιν τῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ γεγονότων καὶ ἀποδείξεων.

Παραπειστικαὶ ἐρωτήσεις δέν πρέπει νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν κατηγορούμενον, οὐδέ νὰ ζητῆται φορτικῶς παρὰ τούτου ἡ ὁμολογία αὐτοῦ.

Ἄρθρον 114

Ὁ κατηγορούμενος δικαιούται ὅπως δι' ἐγγράφου αἰτήσεως ὑποβαλλομένης τῷ ἀνακρίνοντι ἀμέσως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει φερούση τὴν πιστοποίησιν τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας τῆς ἐγχειρίσεως αἰτήσῃ προθεσμίαν 48 ὥρῶν, πρὸ τῆς παρόδου τῆς ὁποίας δέν ὑποχρεοῦται εἰς ἀπολογία.

Τὴν προθεσίαν, ὑπαρχούσης εὐλόγου αἰτίας, δύναται νὰ παρατείνῃ ὁ ἀνακρίνων μέχρι καὶ τοῦ τριπλασίου τῆς πρώτης χορηγηθείσης προθεσμίας κατ' ἀνώτατον ὄριον, μεθ' ἧν ὁ κατηγορούμενος θεωρεῖται ὡς ἀρνούμενος ν' ἀπολογηθῇ καὶ ἡ ἀνάκρισις περαιωθεῖσα.

Ἄρθρον 115

Ὁ ἀνακρίνων, πρὸς τήρησιν τῆς εὐταξίας ἐν ᾧ τόπῳ διεξάγεται ἡ ἀνάκρισις, δικαιούται νὰ ἐκδίδῃ τὰς ἀπαιτούμενας διαταγὰς.

Οἱ μὴ ὑπακούοντες εἰς τὰς διαταγὰς ταύτας ἢ οἱ ἄλλως ὅπωςδήποτε διαταράσσοντες τὴν τάξιν ἢ μὴ τηροῦντες τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὸν ἀνακρίνοντα σεβασμὸν δύνανται νὰ τιμωρηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἀνακρίνοντος παραχρῆμα διὰ προστίμου ὑπὲρ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. μέχρι τῶν δραχμῶν τριακοσίων. Περὶ τούτου γίνεται μνεῖα ἐν τῇ ἐκθέσει, τό σχετικὸν δέ ἀπόσπασμα τῆς ἐκθέσεως ἐκτελεῖται καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ ἐπιβάλλουσα χρηματικὴν ποινὴν ὑπὲρ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἀπό-

φασις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

Ἐάν ἡ ἐπενεγκοῦσα διατάραξιν τῆς εὐταξίας πρᾶξις φέρη βαρύτερον χαρακτῆρα, προβλεπομένη ὑπό τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἐπιφυλάσσεται καί ἡ ποινική καταδίωξις κατά τὰς κοινὰς διατάξεις.

Ἄρθρον 116

Πέρασ τῆς ἀνακρίσεως.

Περατωθείσης τῆς ἀνακρίσεως ὁ ἀνακριτής ὑποβάλλει τήν δικογραφίαν μετὰ τῆς ἐγγράφου αὐτοῦ προτάσεως εἰς τόν Μητροπολίτην ἢ τόν ἀναπληρωτήν αὐτοῦ. Ὁ Μητροπολίτης μετὰ μελέτην τῆς δικογραφίας δύναται ν' ἀποφανθῆ ἠτιολογημένως ὅτι δέν ὑπάρχει ἀφορμή πρὸς κατηγορίαν καί νά ἀναστείλῃ πᾶσαν περαιτέρω καταδίωξιν, ἢ ἐάν κρίνῃ ὅτι τό παράπτωμα εἶναι ἐλαφρόν, νά ἀσκήσῃ μόνος αὐτός τήν κατά τό σχετικόν ἄρθρον πειθαρχικήν ἐξουσίαν.

Ἐάν ὁ Μητροπολίτης ἀποφανθῆ ὅτι δέν ὑπάρχει ἀφορμή πρὸς κατηγορίαν, ἐπιβάλλει τό ὅλον ἢ μέρος τῶν δικαστικῶν ἐξόδων εἰς τόν μηνυτήν, ὡσάκις ἤθελε πεισθῆ ὅτι ἡ μήνυσις ἦτο ἐντελῶς ψευδής, ἐκ δόλου ἢ βαρείας ἀμελείας γενομένη. Τό ποσόν τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τόν μηνυτήν ἐξόδων δέον νά ὀρίζηται ρητῶς ἐν τῇ σχετικῇ πράξει τοῦ Μητροπολίτου καί εἰσπράττονται ὅπως τά δημόσια ἔσοδα ὑπέρ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἄρθρον 117

Ἐάν ὁ Μητροπολίτης κρίνῃ ὅτι ἡ ἀνάκρισις χρήζει συμπληρώσεως, διατάσσει τήν συμπλήρωσιν τῆς ἀνακρίσεως ὑποδεικνύων τά συμπληρωτέα.

Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ὁ Μητροπολίτης προσκαλεῖ τό Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως καθ' ἡμέραν καί ὥραν συγχρόνως ὀριζομένην.

Περί τῆς διαδικασίας πρό τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 118

Συζήτησις.

Διά τήν ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου συζήτησιν ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦ Γραμματέως.

Ἡ συζήτησις διεξάγεται προφορικῶς μὲν ἀλλ' οὐχί δημοσίᾳ.

Ἀναγινώσκεται πρῶτον ἡ μήνυσις ἢ ἡ ἐντολή τοῦ Μητροπολίτου πρὸς εἰσαγωγήν εἰς δίκην, αἱ μαρτυρικαὶ καταθέσεις, ἡ ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου καὶ προσκαλεῖται ὁ κατηγορούμενος εἰς προφορικὴν ἀπολογίαν καὶ ἀναγινώσκεται ὅλος ὁ σχετικὸς φάκελλος.

Ἄρθρον 119

Συνήγορος.

Ὁ κατηγορούμενος δύναται νά παραστῇ μετὰ συνηγόρου κληρικοῦ.

Ἐάν ὁ κατηγορούμενος δέν ἔχη συνήγορον, δύναται νά ἀπαιτήσῃ ὅπως διορισθῇ αὐτῷ ἐξ ἐπαγγέλματος συνήγορος κληρικός.

Τόν συνήγορον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διορίζει ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 120

Τό δικαστήριον δύναται νά διατάξῃ τήν ἐξέτασιν νέων μαρτύρων ἐνώπιον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διοριζομένου Εἰσηγητοῦ ὡς καὶ τήν λήψιν ἐτέρων ἀποδείξεων ἀπαραιτήτων κατά τήν κρίσιν αὐτοῦ πρὸς διασάφειν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐν ἀνάγκῃ νά ἀναβάλλῃ τήν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως εἰς ἐτέραν δικάσιμον ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομένην.

Ὁ κατηγορούμενος δέον, ἐάν δέν ἦτο παρὼν κατά τήν ἐκδοσιν τῆς κατά τό προηγούμενον ἐδάφιον ἀποφάσεως, νά λαμβάνῃ γνῶσιν ἐγκαίρως τῆς νέας δικασίμου, κοινοποιουμένης αὐτῷ ἐν ἀποσπάσματι τῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 121

Πρακτικά συζητήσεως.

Περί τῆς πρό τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου συζητήσεως τηροῦνται πρακτικά ὑπὸ τοῦ Γραμματέως.

Περί τῆς διαδικασίας πρό τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 118
Συζήτησις.

Διά τὴν ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου συζήτησιν ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦ Γραμματέως.

Ἡ συζήτησις διεξάγεται προφορικῶς μὲν ἀλλ' οὐχὶ δημοσίᾳ.

Ἀναγινώσκεται πρῶτον ἡ μήνυσις ἢ ἡ ἐντολή τοῦ Μητροπολίτου πρὸς εἰσαγωγήν εἰς δίκην, αἱ μαρτυρικαὶ καταθέσεις, ἡ ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου καὶ προσκαλεῖται ὁ κατηγορούμενος εἰς προφορικὴν ἀπολογίαν καὶ ἀναγινώσκεται ὅλος ὁ σχετικὸς φάκελλος.

Ἄρθρον 119
Συνήγορος.

Ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ παραστῇ μετὰ συνηγόρου κληρικοῦ.

Ἐάν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἔχη συνήγορον, δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ὅπως διορισθῇ αὐτῷ ἐξ ἐπαγγέλματος συνήγορος κληρικός.

Τὸν συνήγορον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διορίζει ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 120

Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἐξέτασιν νέων μαρτύρων ἐνώπιον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διοριζομένου Εἰσηγητοῦ ὡς καὶ τὴν λήψιν ἐτέρων ἀποδείξεων ἀπαραιτήτων κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ πρὸς διασάφειν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως εἰς ἕτερον δικάσιμον ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομένην.

Ὁ κατηγορούμενος δέον, ἐάν δὲν ἦτο παρὼν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἀποφάσεως, νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ἐγκαίρως τῆς νέας δικασίμου, κοινοποιουμένης αὐτῷ ἐν ἀποσπάσματι τῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 121
Πρακτικά συζητήσεως.

Περί τῆς πρό τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου συζητήσεως τηροῦνται πρακτικά ὑπὸ τοῦ Γραμματέως.

Τά πρακτικά περιέχουσι:

- α) Τόν τόπον καί χρόνον τῆς συζητήσεως.
  - β) Τά ὀνόματα τῶν δικαστῶν καί τοῦ γραμματέως.
  - γ) Τήν σημείωσιν τοῦ εἰς τόν κατηγορούμενον προσαπτομένου παραπτώματος κατά τό κατηγορητήριον.
  - δ) Τό ὄνομα τοῦ κατηγορουμένου καί τοῦ συνηγόρου αὐτοῦ καί τήν μνείαν, ἂν ἡ συζήτησις ἐγένετο παρόντος τοῦ κατηγορουμένου ἢ ἐρήμην αὐτοῦ.
  - ε) Τό περιεχόμενον τῆς συζητήσεως καί τήν τυχόν μειοψηφίαν.
- Τά πρακτικά ὑπογράφονται ὑπό τοῦ Προέδρου καί τοῦ Γραμματέως.

Ἄρθρον 122

Ἀπόφαισις καταδικαστική ἢ ἀθωωτική.

Ἡ ἀπόφαισις ἢ τε καταδικαστική καί ἀθωωτική δέον νά ἐκδίδηται μετά τό πέρας τῆς διαδικασίας. Διατυποῦται δέ ἐν ἰδιαιτέρῳ ἐγγράφῳ συντασσομένῳ ὑπό τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ὑπό τούτου ὀριζομένου Εἰσηγητοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου. Ἐμφανισθέντος τοῦ κατηγορουμένου καί δι' οἷονδήποτε λόγον ἀποσυρθέντος, οὗτος δικάζεται θεωρούμενος ὡς παρών.

Ἐπί ἀγνώστου διαμονῆς τοῦ καταδικασθέντος ἢ ἀπόφαισις δημοσιεύεται διά τοῦ δελτίου Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 123

Τό ἐγγραφον τῆς ἀποφάσεως ἀναγράφει:

- α) Τά ὀνόματα τῶν δικαστῶν καί τοῦ παραστάντος κατά τήν συζήτησιν Γραμματέως.
- β) Τό ὄνομα τοῦ κατηγορουμένου.
- γ) Τήν μνείαν τοῦ τόπου καί τοῦ χρόνου τῆς συζητήσεως.
- δ) Βραχεῖαν ἱστορικήν ἔκθεσιν τῶν γεγονότων ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἡ κατηγορία.
- ε) Τήν πιστοποίησιν τῆς ἐρεῦνης τῶν ἀποδείξεων καί τῆς ἀκροάσεως τοῦ κατηγορουμένου.
- στ) Τό αἰτιολογικόν μέρος ἐάν ἡ ἀπόφαισις εἶναι καταδικαστική δέον νά ἀναφέρονται ἐν ταῖς αἰτιολογίαις αἱ περιστάσεις καθ' ἃς ἐξετελέσθη τό ἀδίκημα.
- ζ) Τό δικαστικόν μέρος.

η) Τήν πιστοποιήσιν τοῦ χρόνου τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως.

Ἐάν ἡ ἀπόφασις εἶναι καταδικαστική, δέον ἐν αὐτῇ νά ἀναγράφωνται κατά λέξιν οἱ ἱεροί Κανόνες καί ἐν γένει αἱ ποινικαί διατάξεις καί οἱ Νόμοι οὓς ἐφήρμοσε τό Δικαστήριον διά τήν ἐπιβολήν τῆς ποινῆς.

Ἡ τε καταδικαστική καί ἀθωωτική ἀπόφασις ὑπογράφεται ὑφ' ἀπάντων τῶν συμπραξάντων εἰς τήν ἐκδοσιν αὐτῆς δικαστῶν καί αὐτῶν ἔτι τῶν ἐχόντων ἀπλήν συμβουλευτικήν ψήφον.

Σημ.: Μέ τό τελευταῖο ἐδάφιο τοῦ ἄρθρου 123 καθιερόνεται ἡ ἀρχή τῆς νομιμότητος στήν ἀπονομή τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης.

Ἄρθρον 124 Δικαστικά ἔξοδα.

Ἐν τῇ καταδικαστικῇ ἢ ἀθωωτικῇ ἀποφάσει δέον νά περιλαμβάνηται διάταξις περί τῶν ἐξόδων τῆς διαδικασίας.

Τά ἔξοδα βαρύνουσι τόν καταδικασθέντα κατηγορούμενον.

Ἐπί ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως τά ἔξοδα βαρύνουσι τό Τ.Α.Κ.Ε.

Ἄλλ' ἐάν ἡ κατά τοῦ κατηγορουμένου διαδικασία διεξήχθη μετά τήν μήνυσιν κατ' αὐτοῦ, τό δέ Δικαστήριον ἤθελε πεισθῆ, ὅτι ἡ μήνυσις ἐγένετο ψευδῶς, ἐκ δόλου ἢ ἐκ βαρείας ἀμελείας, ἐπιβάλλει εἰς τόν μηνυτήν τό ὅλον ἢ μέρος τῶν δικαστικῶν ἐξόδων ρητῶς καθοριζομένων κατά ποσόν ἐν τῇ ἀποφάσει.

Αἱ ἐπί δεδικασμένου διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐλεπτείνονται καί ἐπί τοῦ παρόντος.

Ἐρημοδικία καί ἀνακοπή.

Ἄρθρον 125 Ἐρημοδικία.

Ἐάν ὁ κατηγορούμενος καίπερ νομίμως κλητευθεῖς μή ἐμφανισθῆ πρό τοῦ Δικαστηρίου δικάζεται ἐρήμην. Ὡς ἐρήμην δικάζόμενος θεωρεῖται καί ὁ ἀποχωρήσας κατηγορούμενος διαρκούσης τῆς διαδικασίας.

Ἐν ἀρχῇ ἀναγινώσκεται τό κατηγορητήριον ἐγγραφον καί μετά τοῦτο αἱ ἐκθέσεις ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων καί τῆς τοιαύτης τυχόν τοῦ κατηγορουμένου.

Άρθρον 126

Άνακοπή.

Τήν έκδοθεῖσαν ἐρήμην καταδικαστικήν ἀπόφασιν δικαιούται ὁ καταδικασθεὶς νά ἀνακόψῃ ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος αὐτήν Δικαστηρίου, ἀλλά μόνον ἐάν α) δέν ἐκλητεύθῃ νομίμως κατά τήν ἐρήμην δίκην ἢ β) ἐκωλύθῃ ὅπως ἐμφανισθῇ ἐξ ἀνωτέρας βίας ἢ ἄλλου ἀνυπερβλήτου αἰτίου, εἰδικῶς αἰτιολογούμενου ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ δεχομένου τήν ἀνακοπήν Δικαστηρίου κατά τήν κρίσιν αὐτοῦ.

Άρθρον 127

Προθεσμία ἀνακοπῆς.

Ἡ ἀνακοπή ἐπιτρέπεται ἐντός δέκα ἡμερῶν ἀπό τῆς εἰς τόν καταδικασθέντα ἐπιδόσεως τῆς ἀνακοπτομένης ἀποφάσεως.

Ἐάν ὁ καταδικασθεὶς κατοικῇ ἢ διατρίβῃ εἰς ἄλλον τόπον παρά τόν τῆς ἔδρας τοῦ Δικαστηρίου, ἢ πρὸς ἀνακοπήν προθεσμίαν ἐπεκτείνεται κατά ὀκτώ μὲν ἡμέρας ἂν οὗτος κατοικῇ ἐκτός τῆς ἔδρας τοῦ Δικαστηρίου, ἐν τῇ αὐτῇ ὁμως περιφερείᾳ τῆς Μητροπόλεως, κατά δέκα πέντε δέ ἡμέρας ἂν κατοικῇ ἐν ἑτέρᾳ Μητροπόλει. Ἐάν ὁ καταδικασθεὶς κατοικῇ ἢ διατρίβῃ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἢ πρὸς ἀνακοπήν προθεσμία ἐπεκτείνεται ἐπὶ ἡμέρας ἐξήκοντα.

Άρθρον 128

Ἡ ἡμέρα τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως δέν συνυπολογίζεται εἰς τήν προθεσμίαν.

Ἡ πρὸς ἀνακοπήν προθεσμία λήγει τήν ὅρην μ.μ. τῆς τελευταίας ἡμέρας, ἢ ἐάν ἡ τελευταία ἡμέρα εἶναι Κυριακή ἢ ἄλλη ὑπὸ τοῦ Κράτους διά τὰ Δημόσια Γραφεῖα ἀνεγνωρισμένη ἑορτή, τήν ὅρην μ.μ. τῆς ἐπιούσης.

Ἐκπρόθεσμος ἀνακοπή εἶναι δεκτὴ μόνον ἐάν ἡ προθεσμία παρῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας βίας εἰδικῶς ἠτιολογημένης ἐν τῇ ἀποφάσει.

Άρθρον 129

Ἀνασταλτικὴ δύναμις.

Ἡ πρὸς ἀνακοπήν προθεσμία ὡς καὶ ἡ ἀνακοπή αὐτή, ἀναστέλλει τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως πλὴν τῆς ἐπιβαλοῦσης ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας.

Ὁ εἰς ἀργίαν καταδικασθεὶς, ἀφ' ἧς νομίμως ἐπεδόθη αὐτῷ ἡ ἐρήμην καταδικαστικὴ ἀπόφασις, ἀπέχει πάσης ἱεροπραξίας, μέχρις οὗ ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ αὐτοῦ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐρήμην ἀπόφασις.

Ἄν παρέλθωσιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀργίας πρὶν ἢ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐρήμην ἀπόφασις, ὁ ἀνακόπτων ἐπαναλαμβάνει αὐτοδικαίως τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἱερατικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ὀπωσδήποτε ἐπικυρωθῇ ἡ διὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσα ποινὴ, αἱ διανυθεῖσαι ἡμέραι ἀργίας συνυπολογίζονται εἰς τὴν καταδίκην.

Ἄρθρον 130

Ἄσκησις τῆς ἀνακοπῆς.

Ἡ ἀνακοπὴ συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀνακοπτομένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταδικασθέντος αὐτοπροσώπως ἢ διὰ τοῦ ἔχοντος ἔγγραφον ἐντολὴν κληρικοῦ.

Περὶ τῆς ἀνακοπῆς συντάσσεται ἔκθεσις κατὰ τοὺς νομίμους τύπους. Ἐάν ἡ ἀνακοπὴ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἔχοντος ἐντολὴν, τὸ ἔγγραφον ταύτης προσαρτᾶται εἰς τὴν ἔκθεσιν. Ὑπὸ τοῦ ἀνακόπτοντος κατατίθεται συγχρόνως γραμμάτιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὅτι κατεβλήθησαν αὐτῷ διὰ λογαριασμόν του τὰ ἔξοδα τῆς ἐρήμην διαδικασίας. Τὸ γραμμάτιον τοῦτο προσαρτᾶται εἰς τὴν ἔκθεσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου τῆς ἀνακοπῆς.

Ἄρθρον 131

Ἐρευνα περὶ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς ἀνακοπῆς.

Τὸ Δικαστήριον ἐξετάζει τὸ κατὰ τύπους παραδεκτὸν τῆς ἀνακοπῆς ἐκτιμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνακόπτοντος ἀποδεικτικὰ μέσα.

Ἀπορριπτομένης τῆς ἀνακοπῆς καταδικάζει τὸν ἀνακόπτοντα εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἐπ' ἀνακοπῇ διαδικασίας.

Ἐάν κρίνη κατὰ τύπους παραδεκτὴν τὴν ἀνακοπὴν ἐκδίδει ἀπόφασιν δι' ἧς ἐξαφανίζει τὴν ἐρήμην ἀπόφασιν καθ' ὅλας τὰς διατάξεις καὶ προβαίνει εἰς τὴν κατ' οὐσίαν ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως. Δευτέρα ἀνακοπὴ εἶναι ἀπαράδεκτος.

Άρθρον 132

Περί τῆς διαδικασίας πρό τοῦ Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου.

Ἐάν κατά τό ἄρθρον 12 διετάχθῃ ἡ παραπομπή τῆς ὑποθέσεως εἰς τό Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον ὁ Μητροπολίτης ὑποβάλλει μετ' ἐκθέσεως ἐντός δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπό τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τήν δικογραφίαν εἰς τόν Πρόεδρον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄ ΠΕΡΙ ΕΦΕΣΕΩΣ

Άρθρον 133

Περιπτώσεις καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ ἔφεσις.

Ὁ ὑπό τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου καταδικασθεὶς· α) εἰς στέρησιν τοῦ ἐπιδόματος πέραν τῶν δύο μηνῶν, β) εἰς χρηματικὴν ποινὴν πέραν τῶν 1.000 δραχ., γ) εἰς ἀργίαν πέραν τῶν 6 μηνῶν, δ) εἰς σωματικόν περιορισμὸν πέραν τῶν τριῶν μηνῶν, καὶ εἰς παῦσιν τῶν μὲν ἐφημερίων ἀπὸ τῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, τῶν δὲ ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ συμβούλου, ἔχει τό δικαίωμα νά ἐκκαλέσῃ τήν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ὁ δὲ ὑπό τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου καταδικασθεὶς πρωτοδίκως ἐρήμην ἢ κατ' ἀντιμωλίαν δύναται νά ἐκκαλέσῃ τήν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου.

Άρθρον 134

Προθεσμία

Ἡ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία εἶναι δεκαήμερος, ἀρχομένη ἐπὶ μὲν τῆς κατ' ἐρήμην ἀποφάσεως ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τόν καταδικασθέντα, ἐπὶ δὲ τῆς κατ' ἀντιμωλίαν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως.

Ὡς πρὸς τόν ὑπολογισμὸν τῆς προθεσμίας καὶ τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆς ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 127-128.

Άρθρον 135

Ἀνασταλτικὴ δύναμις.

Ἡ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία ὡς καὶ ἡ ἔφεσις αὐτὴ ἀναστέλλουσι τὴν ἐκτέ-

λεσιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως πλὴν τῆς ἐπιβαλλούσης ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας μέχρις ἕξ μηνῶν κατ' ἀνώτατον ὄριον μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ὁποίων ὁ καταδικασθεὶς ἀναλαμβάνει αὐτοδικαίως τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐάν δι' οἷον-δήποτε λόγον δὲν ἐξεδικάσθῃ ἢ ἔφεσις αὐτοῦ.

Ἐάν τό κατ' ἔφεσιν δικαστήριον ἐπιβάλῃ κατωτέραν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἀργίαν, ὁ καταδικασθεὶς δικαιούται μόνον τῶν ἐκ τοῦ ναοῦ δικαιομάτων διὰ τὸν πέραν τῆς ἀποφάσεως χρόνον, ἄνευ ἄλλης ἀπαιτήσεως, διὰ τὴν ἐπὶ πλέον διανυθεῖσαν ἀργίαν. Ἐάν ἢ ἔφεσις ἐπιβάλῃ μείζονα τῆς ἐκτιθείσης ἑξαμήνου ἀργίας ἢ διανυθεῖσα συνυπολογίζεται εἰς τὴν τῆς νέας ἀποφάσεως, ἐφόσον ὁ καταδικασθεὶς ἔχει ἀναλάβει καθήκοντα διακόπτει αὐτὰ πρὸς συνέχειαν τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς.

Ἄρθρον 136

Ἄσκησις τῆς ἐφέσεως.

Ἡ ἔφεσις ἀσκεῖται ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίου ὑπὸ τοῦ καταδικασθέντος αὐτοπροσώπως ἢ διὰ τοῦ λαβόντος πρὸς τοῦτο ἔγγραφον ἐντολὴν κληρικοῦ.

Περὶ τῆς δηλώσεως ταύτης καὶ περὶ τῶν λόγων τῆς ἐφέσεως συντάσσεται ἔκθεσις κατὰ τοὺς νομίμους τύπους. Ἐάν ἢ ἔφεσις ἐγένετο δι' ἐντεταλμένου, τό ἔγγραφον τῆς ἐντολῆς προσαρτᾶται εἰς τὴν ἔκθεσιν.

Ἄρθρον 137

Τὴν γενομένην ἔφεσιν ὁ Γραμματεὺς ἀνακοινοῖ αὐθημερόν εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ ἐκδόντος τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν δικαστηρίου, οὗτος δὲ τὴν περὶ τῆς ἐφέσεως ἔκθεσιν μετὰ τῆς δικογραφίας ὀλοκλήρου ὑποβάλλει ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ ἀρμοδίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 138

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀρμοδίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ὀφείλει ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν περιελεύσεως τῆς ἐφέσεως μετὰ τῆς σχετικῆς δικογραφίας νὰ ὀρίσῃ δικάσιμον ταύτης, τηρουμένων τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 127-128.

Άρθρον 139

Τό αρμόδιον Συνοδικόν Δικαστήριον ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐξετάζει τό τύποις παραδεκτόν τῆς ἐφέσεως.

Ἐάν κρίνη τήν ἔφεσιν ἐκπροσθέσμως γενομένην ἢ ἄλλως κατά τύπους ἀπαράδεκτον, ἀπορρίπτει αὐτήν ἄνευ ἐτέρας ἐρεύνης καί καταδικάζει τόν ἐκκαλοῦντα εἰς τά ἔξοδα τῆς κατ' ἐφεσιν διαδικασίας.

Ἐάν κρίνη τήν ἔφεσιν παραδεκτὴν κατά τύπους προβαίνει εἰς τήν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως.

Άρθρον 140

Παράστασις διὰ Πληρεξουσίου.

Ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ὁ ἐκκαλῶν κατηγορούμενος δύναται νά παραστή εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε καί διὰ κληρικοῦ ἔχοντος εἰδικήν πληρεξουσιότητα.

Τό Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον δύναται καί ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει νά διατάξῃ τήν αὐτοπρόσωπον ἐμφάνισιν τοῦ κατηγορουμένου. Ἡ εἰς τήν τοιαύτην πρόσκλησιν ἀπειθεία τοῦ κατηγορουμένου ὑπόκειται ὑπό τήν ἐλευθέραν ἐκτίμησιν τοῦ Δικαστηρίου.

Άρθρον 141

Διαδικασία καί ἀπόφαισις.

Κατά τήν ὀρισθεῖσαν δικάσιμον ἀναγιγνώσκονται τό κατηγορητήριον ἔγγραφον, αἱ ἐκθέσεις περὶ τῶν μαρτυριῶν, τά πρακτικά τῆς πρωτοδίκου δίκης, ἢ πρωτόδικος ἀπόφαισις, τό ἐφετήριο, καί πάντα τά λοιπά ἔγγραφα.

Κατά τά λοιπά ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καί αἱ ἐν τῇ πρό τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου διαδικασία διατάξεις.

Άρθρον 142

Τό κατ' ἐφεσιν δικάζον δικαστήριον, δέν δύναται νά ἐκδώσῃ ἀπόφαισιν δυσμενεστέραν διὰ τόν κατηγορούμενον.

Ἄρθρον 143

Περί τῆς διαδικασίας τῶν κατηγορουμένων Ἀρχιερέων.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος λαβοῦσα γνῶσιν, εἴτε κατ' ἀκολουθίαν μηνύσεως εἴτε ἄλλως πως ὅτι Ἀρχιερεὺς υπέπεσεν εἰς παράπτωμα ἐπαγόμενον ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν ἐντέλλεται, ἐάν κρίνη ὅτι συντρέχει περίπτωσις διώξεως, εἰς ἓνα τῶν Ἀρχιερέων, ὅπως προβῆ εἰς τὰς ἀναγκαίας ἀνακρίσεις, μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν τοῦ κατηγορουμένου πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν.

Ἐπὶ ἀνακρίσεων διεξακτέων ἐκτός τῆς ἔδρας τῆς Ἱ. Συνόδου ἡ διεξαγωγή τῶν ἀνακρίσεων ἢ ὠρισμένων ἀνακριτικῶν πράξεων δύναται νά ἀνατεθῆ εἰς ἕτερον Ἀρχιερέα.

Ἄρθρον 144

Ἐάν ὁ ἀνακρίνων ἀρνήται νά ἐνδώσῃ εἰς αἴτησιν τινα τοῦ κατηγορουμένου Ἀρχιερέως τὴν διαφωνίαν ὡς καὶ πᾶσαν ἕτεραν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀνακρίσεων ἀμφισβήτησιν λύει κατ' αἴτησιν οἰουδήποτε τῶν ἐνδιαφερομένων ἡ Ἱ. Σύνοδος.

Ἄρθρον 145

Αἱ ἀνακριτικαὶ πράξεις δέν ἐνεργοῦνται δημοσίᾳ.

Ἐν τούτοις πᾶσα ἀνακριτικὴ πράξις ἐνεργεῖται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Γραμματέως.

Καθήκοντα Γραμματέως τοῦ ἀνακριτοῦ, ἐάν μὲν ἡ ἀνάκρισις διεξάγεται ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ Πρωτοθαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου, ἐκκληροῖ ὁ Γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἐάν δέ διεξάγῃται ἀλλαχοῦ ὁ ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ ὀριζόμενος πρεσβύτερος ἢ διάκονος.

Ἄρθρον 146

Τὸ Πρωτοθάθμιον διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον δύναται νά ἀποφανθῆ ἠτιολογημένως ὅτι δέν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν, καὶ νά ἀναστείλῃ πᾶσαν περαιτέρω καταδίωξιν.

Ἐάν τὸ Πρωτοθάθμιον διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον κρίνη ὅτι ἡ ἀνάκρισις χρήζει συμπληρώσεως διατάσσει τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀνακρίσεως, ὑποδεικνῶν καὶ τὰ συμπληρωτέα.

Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ὀρίζει τήν ἡμέραν καί ὥραν πρὸς συζήτησιν καί διατάσσει τήν πρό αὐτοῦ κλήτευσιν τοῦ κατηγορουμένου Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 147

Ὁ ὑπό τοῦ Πρωτοβαθμίου διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου καί κατ' ἀντιμωλίαν ἢ ἐρήμην καταδικασθεῖς εἰς ἀργίαν ἀπό πάσης ἱεροπραξίας ἢ εἰς ἔκπτωσιν ἀπό τοῦ θρόνου ἢ εἰς καθαίρεσιν Ἀρχιερεύς δικαιούται νά ἐκκαλέσῃ τήν ἀπόφασιν πρό τοῦ Δευτεροβαθμίου διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου. Ὡς πρὸς τήν προθεσμίαν τῆς ἐφέσεως, τήν ἀνασταλτικὴν δύναμιν καί τόν τρόπον τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 137-139.

Ἄρθρον 148

Τήν περί τῆς ἐφέσεως ἔκθεσιν μετὰ τῆς δικογραφίας, ὁλοκλήρου ὁ Γραμματεὺς τοῦ ἐκδόντος τήν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου ὑποβάλλει ἐντὸς δύο ἡμερῶν εἰς τόν Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὅστις καί προκαλεῖ τήν κατά τό ἄρθρον 24 κατάρτιον τοῦ Δευτεροβαθμίου διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 149

Μετά τήν συγκρότησιν τοῦ Δευτεροβαθμίου διά τούς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου, ἡ διαδικασία προβαίνει κατά τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 141-144, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως.

Ἐπί τῆς κατά τό ἄρθρον 125 ἀνακοπῆς τοῦ μηνυτοῦ ὑποβαλλομένης εἰς τόν Πρόεδρον τῆς Ἱ. Συνόδου, ἀποφαίνεται ἡ Ἱ. Σύνοδος.

Σημ.: Ἀπό προφανές λάθος ἀντί τοῦ «καταδικασθέντος» ἀναφέρεται «τοῦ μηνυτοῦ».

Ἄρθρον 150

Ἐπί κατηγορουμένων Συνοδικῶν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ κατά τό ἄρθρον 28 συγκροτουμένου διά τούς Συνοδικούς Δικαστηρίου διορίζει ἓνα Ἀρχιερέα ἀνακριτὴν.

Ὁ ἀνακριτὴς ὀφείλει νὰ περατώσῃ τὴν ἀνακρίσιν ἐντὸς μηνός.

Ἄρθρον 151

Περὶ τῆς ὑπὸ πολιτικῆς ἀρχῆς ἐγκρίσεως τῶν καταδικαστικῶν ἀποφάσεων.

Αἱ καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καθίστανται ἐκτελεσταὶ ἅμα καταστῶσι τελεσίδικοι, τοιαῦται δὲ εἶναι ἐκεῖναι καθ' ὧν δὲν χωρεῖ ἀνακοπὴ ἢ ἔφεσις.

Ἄρθρον 152

Ἡ ἐκτέλεσις καταδικαστικῆς κατὰ Ἀρχιερέως ἀποφάσεως ἐνεργεῖται διὰ Π.Δ. προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐκδιδόμενου.

Ἄρθρον 153

Περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων.

Πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, αἱ καταστᾶσαι συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὀριστικαὶ καὶ τελεσίδικοι ἐκτελοῦνται τῇ συνδρομῇ τῆς ἀρμοδίας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς τῇ ἐγγράφῳ ἐντολῇ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου ἐφόσον ὁ καταδικασθεὶς ἀρνεῖται ἢ δυστροπεῖ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

Οἱ εἰς σωματικόν περιορισμὸν καταδικαζόμενοι ἱερομόναχοι, μοναχοὶ ἢ μοναχαὶ ἐκτίουσι τὴν ποινὴν αὐτῶν εἰς ἑτέραν μονὴν τοῦ κράτους ἢ τῆς ἰδίας Μητροπόλεως καθοριζομένην ὑπὸ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου. Ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς εἰς ἣν ἐκτίει τὴν ποινὴν τοῦ καταδικασθεὶς, ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως μὴ ἐπιτρέπων τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ ἐκ τῆς μονῆς.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐκτίων τὴν ποινὴν ἀπομακρυνθῇ αὐτοβούλως ἐκ τῆς μονῆς πρὸ τῆς λήξεως τῆς ποινῆς αὐτοῦ, ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς ὃν ὑπάγεται ἡ μονὴ ἐν τῇ ὁποίᾳ εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ καταδικασθεὶς δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἐνέργειαν νέων κατ' αὐτοῦ ἀνακρίσεων, ἐπὶ τῇ καταφρονήσει ἐκκλησιαστικῆς ἀποφάσεως, ἐφόσον ἡ ποινὴ ἐκτίεται ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ Μητροπόλει ἢ νὰ ζητήσῃ δι' ἐγγράφου αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεων ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως εἰς ὃν ἀνήκει ἡ μονὴ, ἐν ἣ ἐκτίει τὴν ποινὴν ὁ καταδικασθεὶς.

Τὰ ἔξοδα μεταγωγῆς τῶν καταδικαζομένων εἰς τὸν τόπον τοῦ σωματικοῦ περιορισμοῦ καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Γραφείου, τὰ δὲ ἔξοδα

διατροφῆς αὐτῶν βαρύνουσι τόν καταδικασθέντα καί τήν μονήν τῆς μετανοίας αὐτοῦ, βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῆς ἐν τῇ ἀναλογία τῶν δικαιωμάτων τοῦ καταδικασθέντος.

Ἄρθρον 154

Ἀποφάσεις ἐπιβάλλουσαι ποινήν εἰς χρήματα ὑπέρ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. ἢ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καί αἱ ἐπιβάλλουσαι τήν δικαστικήν δαπάνην εἰς τόν κατηγορούμενον ἐκτελοῦνται τῇ συνδρομῇ τῆς Πολιτικῆς Ἀρχῆς, καθ' ὃν τρόπον αἱ ἀποφάσεις τῶν κοινῶν Ποινικῶν Δικαστηρίων, αἱ ἐπιβάλλουσαι χρηματικές ποινάς.

Καθ' ὅμοιον τρόπον ἐκτελοῦνται αἱ κατά τήν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διαδικασίαν ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις, αἱ ἐπιβάλλουσαι πρόστιμον ὑπέρ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. ἢ ὑπέρ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. εἰς ἑτέρους πλὴν τῶν κατηγορουμένων κληρικῶν ἢ λαϊκῶν ἢ αἱ καταδικάζουσαι τούτους εἰς τήν πληρωμὴν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Ἄρθρον 155

Ἡ καταγνωσθεῖσα ποινή δύναται ν' ἀφεθῆ ἢ ἐλαττωθῆ ἢ μεταβληθῆ διά χάριτος. Τό περί χάριτος διάταγμα ἐκδίδεται προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καί Ἐθνικῆς Παιδείας μετά προτέραν γνώμην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περί ἀφέσεως, ἐλαττώσεως ἢ μεταβολῆ τῆς ποινῆς ἐφόσον ἐξέτισε πλέον τοῦ ἡμίσεος.

Ἐπί χάριτος εἰς τινα τῶν ὑπό Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων καταδικασθέντων κληρικῶν ἢ μοναχῶν ἢ Ἱερά Σύνοδος γνωμοδοτεῖ μετά τήν γνώμην τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου.

Προκειμένου περί χάριτος εἰς καταδικασμένον εἰς καθαίρεσιν ἐφόσον ὅμως αὕτη κατεγνώσθη δι' ἐγκλήματα μὴ πολιτικά τῆς ἱερωσύνης ἢ πρότασις χάριτος δέον νά ἀποφασισθῆ ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρόντων τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς, τῆς ἀποφάσεως λαμβανομένης διά τῶν δύο τρίτων τῶν ψήφων τῶν παρόντων μελῶν.

Ἴνα δοθῆ χάρις ἀπαιτεῖται ἡ γνώμη τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου.

Σημ.: Ὅπως κρίθηκε μέ τήν ἀπόφαση τοῦ ΣτΕ 2548/1973, (Ὁλομ.), ΝοΒ 1974, σ. 279-282, ἡ πρόταση τῆς Δ.Ι.Σ. γιά τήν ἀπονομή τῆς χάριτος εἶναι ὑποχρεωτική γιά τόν Ὑπουργό, ὁ ὁποῖος προβαίνει μόνον σέ ἔλεγχο νομιμότητος καί συνεπῶς ἡ παράλειψη ἐκδόσεως τοῦ σχετικοῦ διατάγματος συνιστᾷ διοικητική πράξη, ἡ ὁποία παραδεκτῶς προσβάλλεται μέ αἴτηση ἀκύρωσης· βλ. σχετ. Κονιδάρη, Τινά περί χάριτος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν (Συμβολή εἰς τήν ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 155 Ν. 5383/1932 ὡς ἐτροποποιήθη) ΝΔ 1974, σ. 88 ἐπ. Τέλος σημειώνεται ὅτι προφανῶς ἀπό λάθος ἀναφέρει ὁ νόμος «πολιτικά» ἀντί «κωλυτικά».

Ἄρθρον 156

Περί τῆς σχέσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς διαδικασίας
πρὸς τὴν λαϊκὴν ποινικὴν δικαιοδοσίαν.

Ἡ εἰσαγωγή ποινικῆς διαδικασίας κατὰ κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ πρὸ κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου δὲν κωλύει τὴν ἐκ παραλλήλου εἰσαγωγὴν ἢ διεξαγωγὴν τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον διαδικασίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου καὶ τὰνάπαλιν.

Ἄρθρον 157

Ὁ ἀρμόδιος Μητροπολίτης δικαιούται νά ἀπαιτήσῃ παρὰ τῆς ἀρμοδίας πολιτικῆς Ἀρχῆς μετὰ τὴν πρὸ αὐτῆς ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ, τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς δικογραφίας περὶ τῆς πρὸ τοῦ κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου ἐκκρεμοῦς ποινικῆς δίκης κατὰ τούτου καὶ ἐν ἀνάγκῃ τὴν παροχὴν ἀντιγράφων ἐφ' ἀπλοῦ χάριτος.

Ἀντιστοίχως ὁ ἀρμόδιος Μητροπολίτης ὀφείλει νά ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν αἰτοῦσαν ἀρμόδιαν πολιτικὴν Ἀρχὴν τὴν δικογραφίαν περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἐκκρεμοῦς δίκης κατὰ κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ καὶ νά χορηγήσῃ εἰς τὴν αἰτοῦσαν πολιτικὴν Ἀρχὴν ἀντίγραφα τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ταύτῃ ἀνακριτικῶν ἐγγράφων.

Ἄρθρον 158

Ὁ ἀρμόδιος Εἰσαγγελεὺς ἢ Δημόσιος Κατήγορος ὀφείλει νά ἀνακοινῶι εἰς τὸν ἀρμόδιον Μητροπολίτην ἢ ἐπὶ κατηγορουμένου Μητροπολίτου, εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τὴν κατὰ κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ εἰσαγωγὴν κοινῆς ποινικῆς διαδικασίας.

Τὸ ἀρμόδιον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον δύναται νά ἀναστείλῃ τὴν πρὸ αὐτοῦ ἐκκρεμῆ διαδικασίαν κατὰ κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ μέχρι πέρατος τῆς κατὰ τούτου ποινικῆς δίκης.

Ἄρθρον 159

Ἐπήρεια τοῦ ἐν κοινῇ ποινικῇ δίκῃ δεδικασμένου.

Ἡ καταδίκη κληρικοῦ εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν ἐκτελεῖται κατὰ τὰς

διατάξεις του άρθρου 44 της Ποινικής Δικονομίας. Οι κληρικοί κρατούνται εις ιδιαίτερη φυλακήν.

Άρθρον 160

Ο αρμόδιος Εισαγγελεύς, καταστάσης άμετακλήτου της άποφάσεως του Κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου, άνακοινοῖ ταύτην έν αντιγράφῳ προς τόν Πρόεδρον της Ι. Συνόδου, προκαλεῖ τήν υπό του αρμοδίου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου καθαίρειν του καταδικασθέντος άνευ έτέρας τινός διαδικασίας και άνακοινοῖ πάραυτα τήν γενομένην καθαίρειν εις τόν άνακοινώσαντα τήν ποινικήν άπόφασιν Εισαγγελέα.

Ἡ Ἐκκλησιαστική άρχή όφείλει έντός 15 ήμερῶν από της εις αὐτήν άνακοινώσεως της ποινικής άποφάσεως υπό του Εισαγγελέως νά εκτελέση ταύτην.

Σημ.: Τίς έγκληματικές ποινές που ώριζε τό άρθρο 4 του Π.Ν. άντιστοιχοῦν ή θανατική και ή κάθειρξη (βλ. σχετ. Γνωμοδότησιν του Τρωϊάνου, Ἄρμεν 1975, σ. 827 έπ.).

Άρθρον 161

Ἐάν κληρικός ή μοναχός καταδικασθῆ υπό κοινοῦ Δικαστηρίου εις έτέραν ποινήν πλὴν των έν άρθρῳ 11 όριζομένων ή εάν άθωωθῆ υπό τούτου, ή καταδικαστική ή άθωωτική άπόφασιν του κοινοῦ Δικαστηρίου οὔδέν άποτελεῖ πρόκριμα διά τήν εισαγωγήν της κατά τόν παρόντα νόμον διαδικασίας, οὔδέ δεσμεύει τό Ἐκκλησιαστικόν Δικαστήριον.

Ο αρμόδιος Εισαγγελεύς ή Δημόσιος κατήγορος όφείλει έν τούτοις νά άνακοινοῖ εις τόν οικειόν Μητροπολίτην ή επί δίκης Μητροπολίτου εις τήν Ι. Σύνοδον πᾶσαν άπόφασιν Ποινικοῦ Δικαστηρίου καταδικαστικήν ή άθωωτικήν άφορῶσαν εις κληρικόν ή μοναχόν. Ὅφείλει ώσαύτως επί τῆ αίτήσιν του οικείου Μητροπολίτου ή του Προέδρου της Ι. Συνόδου νά άνακοινοῖ εις τούτους τήν δικογραφίαν πάσης κατά κληρικοῦ ή μοναχοῦ διεξαχθείσης και περατωθείσης κοινῆς ποινικής δίκης.

Άρθρον 162

Ἀπόφασιν Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου άθωοῦσα ή καταδικάζουσα κληρικόν ή μοναχόν οὔδέν άποτελεῖ πρόκριμα διά τήν εισαγωγήν κατά τούτου της διαδικασίας πρό κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου οὔδέ δεσμεύει τό κοινόν Ποινικόν Δικαστήριον.

Ἐν τούτοις ό αρμόδιος Μητροπολίτης ή επί δίκης διεξαχθείσης πρό

έτερου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου πλὴν τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου ὀφείλει ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἀρμοδίου Εἰσαγγελέως, νὰ ἀνακοινοῖ εἰς τοῦτον τὴν δικογραφίαν τῆς κατὰ κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ διεξαχθείσης καὶ περατωθείσης κατὰ τὸν παρόντα νόμον διαδικασίας.

Τὰ ἄρθρα 163-168 καταργήθηκαν.

Ἄρθρον 169

Ὁ Μητροπολίτης μετὰ γνώμην τῆς ἐνοριακῆς Ἐπιτροπείας δύναται νὰ τιμωρήσῃ διὰ προσωρινῆς ἢ διαρκοῦς παύσεως τοὺς ψάλτας καὶ νεωκόρους μετὰ προφορικὴν ἢ ἔγγραφον ἀπολογία.

Ἄρθρον 170

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως «Μητροπολίτης» ἀναφέρεται καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ Ἐπίσκοποι.

Ἄρθρον 171

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον εἶναι ἄκυρος.